

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TRESTNĚPRÁVNÍ ASPEKTY DOMÁCÍHO NÁSILÍ
NA DĚTECH**

Autor práce: Nikola Svobodová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Karel Řezáč, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Nikola Svobodová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Trestněprávní aspekty domácího násilí na dětech

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The Criminal Aspects of Domestic Violence Against Children

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Karel Řezáč, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: listopad 2021

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce bude zjistit informovanost veřejnosti o trestněprávních aspektech domácího násilí na dětech v České republice. V rámci snahy dosáhnout tohoto cíle se zaměřím na legislativní aspekty, respektive budu zkoumat, jaký přehled má veřejnost o zákonných definicích, trestních sazbách pachatelů a podobně.

Student: Nikola Svobodová, DiS.	3.11.2021 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Karel Řezáč, Ph.D.	3.11.2021 datum	 podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	6.12.2021 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	8.12.2021 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	14.12.2021 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Karel Řezáč, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině za veškerou podporu a pomoc.

ABSTRAKT

SVOBODOVÁ, N. *Trestněprávní aspekty domácího násilí na dětech: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022. 77 s.
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Karel Řezáč, Ph.D.

Klíčová slova:

domácí násilí, práva dětí, pachatel, právní úprava

Tématem bakalářské práce jsou trestněprávní aspekty domácího násilí na dětech. Cílem práce je zjistit informovanost veřejnosti o trestněprávních aspektech domácího násilí na dětech. V rámci konceptualizace teoretických pojmů spojených s problematikou domácího násilí, je v práci analyzována podstata domácího násilí dle současných odborných poznatků, právní úprava domácího násilí, související právní aspekty a legislativní vymezení domácího násilí ve vybraných zahraničních zemích, konkrétně na Slovensku a Velké Británii. Praktickou část práce tvoří kvantitativní výzkum realizovaný prostřednictvím dotazníkového šetření.

ABSTRACT

SVOBODOVÁ, N. *The Criminal Aspects of Domestic Violence Against Children: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2022. 77 p. Supervisor: Mgr. Karel Řezáč, Ph.D.

Keywords:

domestic violence, children's rights, offender, legal regulation

The thesis aims to the criminal law aspects of domestic violence against children. The main aim is to discover the public knowledge of criminal law aspects of domestic violence against children. The first part of the thesis is theoretical and focuses on the concepts of domestic violence. This theoretical background describes domestic violence according to the current expertise knowledge, legislation, related legal aspects, and law definition of domestic violence in Slovakia and the United Kingdom. The empirical part of the thesis consists of the quantitative research carried out through a questionnaire survey.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
2 DOMÁCÍ NÁSILÍ.....	12
2.1 Definice domácího násilí.....	14
2.2 Druhy domácího násilí	15
2.3 Znaky domácího násilí	17
2.4 Následky domácího násilí	18
2.5 Příčiny domácího násilí	19
3 PRÁVO DÍTĚTE POŽÁDAT O POMOC	20
3.1 Povinnost veřejnosti pomoc poskytnout.....	21
4 CHARAKTERISTIKA PACHATELE A OBĚTI	23
4.1 Pachatel domácího násilí	23
4.2 Oběť domácího násilí	25
5 PRÁVNÍ ÚPRAVA DOMÁCÍHO NÁSILÍ V ČR.....	27
5.1 Trestněprávní úprava domácího násilí.....	28
5.1.1 Trestněprávní aspekty domácího násilí.....	29
5.1.2 Předběžná opatření v TŘ.....	30
5.1.3 Postup orgánů činných v trestním řízení.....	31
6 VÝSLECH DÍTĚTE JAKO OBĚTI ČI SVĚDKA TRESNÉHO ČINU.....	33
6.1 Výslech.....	33
6.2 Specifika výslechů nezletilých	34
6.3 Znalecké zkoumání dětí.....	34
6.4 Výslechové místnosti	35

7	TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVA DOMÁCÍHO NÁSILÍ V ZAHRANIČÍ	36
7.1	Slovensko	36
7.2	Velká Británie.....	37
8	OPERACIONALIZACE VÝZKUMNÉ OTÁZKY	39
8.1	Formulace dílčích výzkumných otázek a hypotéz.....	39
8.2	Metodika tvorby dotazníku	40
8.3	Charakteristika výzkumného vzorku.....	41
8.4	Etika výzkumu.....	41
9	INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT	42
9.1	Filtrující otázky	42
9.2	Hypotéza H1	46
9.3	Hypotéza H2.....	49
9.4	Hypotéza H3	52
9.5	Hypotéza H4.....	55
9.6	Hypotéza H5.....	60
9.7	Hypotéza H6.....	64
	ZÁVĚR.....	67
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	68
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	72
	PŘÍLOHA 1	74

ÚVOD

Při volbě tématu své bakalářské práce jsem vycházela z předpokladu, že většího přínosu lze dosáhnout, pokud se hlouběji specializujeme na jednu dílčí oblast. Proto jsem se rozhodla prostřednictvím své bakalářské práce částečně navázat na svou práci absolventskou a pokračovat v bádání oblastí, o které již určité povědomí mám. Téma mé absolventské práce bylo „*Dítě jako oběť domácího násilí*“. Toto téma jsem v té době považovala za velice aktuální, částečně tabuizované, ale současně společností rezonující téma. Za tímto svým pohledem si nadále stojím a závěry mé absolventské práce tyto mé předpoklady jen potvrdily. Dle mého názoru se o problematice domácího násilí na dětech nemluví tak často a otevřeně, jak by se vzhledem k závažnosti jeho dopadů mělo. S domácím násilím na dětech se potýká Česká republika, stejně tak jako ostatní státy. Některá média i odborníci nás upozorňují na to, že se domácí násilí nemá podceňovat a je třeba ho řešit. Již na základě závěrů vyplývajících z praktické části mé absolventské práce, jejímž cílem bylo zjistit postoj veřejnosti k problematice domácího násilí na dětech, jsem mimo jiné identifikovala, že se ve veřejném prostoru udržují určité mýty a veřejnost nemá příliš dobré povědomí o dostupných organizacích a službách nabízející pomoc.

Téma domácí násilí se konkrétně v České republice začalo otevřeně řešit prakticky až v roce 1989. Tomu přispělo několik nově zřízených neziskových organizací. Ty se snažily zasvětit širokou veřejnost do problematiky a dozvědět se tak více informací. Díky tomu se podílely na částečném odstranění tabuizace tématu, která byla v předchozích letech patrně významnou bariérou řešení tohoto problému. Z mého pohledu je důležité informace šířit dál a zpřístupnit náhled i lidem, kteří nemají možnost či snahu si informace o této závažné problematice sami vyhledat. Angažovanost veřejnosti je pro ochranu dětí před domácím násilím, potažmo ochranu práv dítěte obecně, jednou z klíčových strategií¹. Postoj veřejnosti, která je významnou součástí prevence domácího násilí na dětech, je tedy velmi důležitý pro jeho prevenci i řešení. K tomu, aby však veřejnost jako nástroj prevence a řešení domácího násilí fungovala efektivně, je potřeba, aby lidé měli informace nejen o problematice domácího násilí obecně, ale zároveň znali trestně-právní aspekty násilí na dětech. Ty lze totiž chápat jako předpoklad jeho správné identifikace.

---

¹ MPSV. *Národní strategie prevence násilí na dětech v ČR na období 2008–2018* [online]. Praha: MPSV, 2008, s. 13. [cit. 2022-03-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/scripts/file.php?id=61422>>.

Pouze díky této správné identifikaci problému pak lze správně zvolit vhodné řešení, zasáhnout a danému dítěti od násilí pomoci.

V předkládané bakalářské práci se tedy zaměřuji pouze na děti, nikoliv na dospělé. Odůvodněním této specifikace pro mě je skutečnost, že děti si často nedokáží vysvětlit, proč k domácímu násilí dochází nebo co přiměje dospělé k tomu, aby dítěti ubližovali. Pravdou zůstává také to, že tomuto sami nerozumějí ani většina dospělých. Ačkoliv jsem si vědoma, že v mnoha případech domácího násilí mezi dospělými může být tato nejasnost rovněž zastoupena, situaci dětských obětí domácího násilí spatřuji jako závažnější vzhledem k jejich přirozenému znevýhodnění vyplývajícího z nesvéprávnosti a téměř absolutní bezbrannosti. U dětí lze v důsledku toho očekávat nižší předpoklady ke schopnosti zvládat takovou situaci, či omezené možnosti požádat o pomoc třetí osobu.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

„Ten nejpomalejší, který neztratil z očí cíl, jde stále ještě rychleji než ten, který bloudí bez cíle“². Úvodní citát je deklarací významu cíle jako podstaty pro prakticky jakékoliv smysluplné lidské úsilí. V souladu s v úvodu uvedenými skutečnostmi jsem formulovala cíl své bakalářské práce. Cílem je **zjistit informovanost veřejnosti o trestněprávních aspektech domácího násilí na dětech**. Právě tento cíl spatřuji jako východisko pro (byť dílčí) pomoc dětem ohroženým domácím násilím, protože poskytne informace o tom, jak je veřejnost, jako hlavní součást ochrany dětí před násilím, obeznámena s touto svou společenskou rolí.

Kromě cíle práce je u každé bakalářské práce vhodné formulovat také její hlavní a dílčí výzkumné otázky.³ Při formulaci výzkumných otázek jsem vycházela ze stanoveného cíle. Hlavní výzkumnou otázkou mé bakalářské práce je: „*Jaká je informovanost veřejnosti o trestněprávních aspektech domácího násilí na dětech?*“. Odpověď na tuto otázku jsem získala prostřednictvím provedeného výzkumného šetření, které bylo založeno na základě zpracování teoretické části mé bakalářské práce. Výzkumné šetření jsem uskutečnila jako kvantitativní dotazníkové šetření. Pro dotazníkové šetření je klíčová tvorba hypotéz, které se prostřednictvím výzkumu ověřují. Hypotézy jsou pak určité předpoklady (otázky), na které lze od dotázaných respondentů získat odpověď. Při práci se získanými daty následně dojdeme k závěrům, které buď hypotézu potvrdí, nebo naopak vyvrátí.⁴ Ve snaze formulovat relevantní hypotézy, jsem nejprve sepsala teoretickou část práce. Z vymezených teoretických konceptů jsem následně formulovala hypotézy pro dotazníkové šetření.

Pro psaní bakalářské práce je vhodné stanovit nejen metody pojící se s praktickou, respektive výzkumnou částí, ale také metody pro část teoretickou. Mezi tyto metody lze zařadit *literární rešerši, srovnávání, analogii, analýzu a syntézu*.⁵ Jelikož více z těchto metod považuji za užitečné, rozhodla jsem se je v rámci teoretické části kombinovat.

---

² KAPOUNOVÁ, J., KAPOUN, P. *Bakalářské a diplomové práce*. Praha: Grada, 2017. s. 15.

³ Tamtéž, s. 20-21.

⁴ HAVLÍČKOVÁ, D. Metodika – kompetence, kvalita, kvalifikace, (sebe)koncepce: pro neformální vzdělávání [online]. Praha: Národní institut pro další vzdělávání, 2015, s. 31. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z WWW: <https://www.nidv.cz/images/npublications/publications/files/10_ZNV_Metodika_-_kompetence_kvalita_kvalifikace.pdf>.

⁵ ZEMAN, K. *Metodika pro psaní bakalářských a diplomových prací na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v Praze* [online]. Praha: VŠE. 2013. s. 3-5. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z WWW: <<https://nf.vse.cz/wp-content/uploads/page/1069/Metodika-pro-psani%CC%81-BP-a-DP-29-9-2014-12.pdf>>.

2 DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domácího násilí v obecném smyslu vnímám jako dlouhodobě závažné a aktuální téma. Domácí násilí není jedné formy, ale spíše jde o vzorec mnoha fyzických, sexuálních a psychických jednání, kterých se dopouští současný nebo bývalý intimní partner bez ohledu na gender.⁶ Vzhledem ke stále přibývajícimu počtu výskytu domácího násilí na dětech, mimo jiné spojeným i s pandemií covid-19, která dle výzkumu linek důvěry a dalších služeb⁷ přispěla k prohloubení stávajících problémů, vzrůstá také potřeba se této problematice intenzivně věnovat a hovořit o ní. V rámci své práce se snažím objasnit například povědomí veřejnosti o určitých pojmech, které jsou s tímto nežádoucím fenoménem provázány. Právě zvyšování povědomí veřejnost je totiž například dle organizace SKP-CENTRUM, o. p. s.⁸, která se zaměřuje na pomoc osobám v tísní, jednou z neúčinnějších forem prevence vzniku domácího násilí.

Téma domácího násilí na dětech lze považovat za celosvětový problém, kterému se dlouhodobě věnuje řada neziskových organizací, výzkumníků a odborných autorů napříč různými zeměmi. Vzhledem k tomu, že prevence vychází z informovanosti veřejnosti, lze říci, že dokud je domácí násilí na dětech tématem, o kterém se ve společnosti hovoří jako o faktoru často narušujícím naplnění potřeb dětí⁹, stále je smysluplné a potřebné práce na toto téma psát, realizovat podobné výzkumy a především tím zvyšovat povědomí veřejnosti.

Děti trpí násilím v rodině i tehdy, když samy nejsou napadány, stačí jen to, že jsou svědky páchání, například na jednom z rodičů. Lze také hypoteticky předpokládat, že pokud je násilí pácháno na jiné osobě, může časem dojít i k násilí na dětech, jelikož je v roli nejslabšího člena rodiny a obvykle se zejména v případě nižšího věku nedokáže samo bránit. V případě dětí, které jsou nějakým způsobem násilím poznamenány,

---

⁶ HORNOR, G. Domestic Violence and Children. *Journal of Pediatric Health Care*, 19(4), Amsterdam: Elsevier, 2005, s. 206.

⁷ VYMĚTAL, Š. *Zpráva z výzkumu: Mapování výzev při poskytování služeb linek důvěry, ad hoc linek a on-line služeb v souvislosti s epidemií COVID-19, za účelem lepší připravenosti do budoucna* [online]. Praha: MVČR, 2020. s. 6. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2020/01/Mapování-výzev-při-poskytování-sluzeb-linek-důvěry-ad-hoc-linek-a-on-line-sluzeb-v-souvislosti-s-epidemií-covid19-zpráva-z-výzkumu.pdf>>.

⁸ SKP-CENTRUM, o. p. s. *Prevence domácího násilí* [online]. Pardubice: SKP-CENTRUM, o. p. s. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z WWW: <<https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/intervencni-centrum/domaci-nasili/prevence-domaciho-nasili>>.

⁹ SOCIOFACTOR, S. R. O. *Rodina a dítě v kontextu: Možnosti prevence, podpory a spolupráce, Výzkumná zpráva* [online]. Praha: Nadace Sirius, 2017. s. 75. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/rodina-a-dite-v-kontextu-moznosti-prevence-podpory-a-spoluprace.pdf>>.

hovoříme o tzv. syndromu CAN. Zkratka CAN znamená syndrom týraného, zneužívaného a zanedbaného dítěte neboli „Child abuse and neglect“. Zjednodušeně řečeno je to soubor nepříznivých příznaků, které ovlivňují vývoj dítěte a zároveň také jeho postavení ve společnosti. Bohužel extrémní podoba tohoto syndromu může vést až k samotné smrti dítěte. Za týrané či zneužívané dítě se považuje každé, se kterým dospělý jedinec zachází zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, jedná se tedy o společensky nepřijatelné chování.¹⁰ Syndrom CAN můžeme stručně definovat a charakterizovat jako: „*Jakékoliv nenáhodné, preventabilní, vědomé (případně i nevědomé) jednání rodiče, vychovatele nebo jiné osoby vůči dítěti, jež je v dané společnosti nepřijatelné nebo odmítané a jež poškozuje tělesný, duševní i společenský stav a vývoj dítěte, popřípadě způsobuje jeho smrt*“.¹¹

Vágnerová¹² hovoří v souvislosti se syndromem CAN o přímém poškození tělesného, duševního a společenského stavu, včetně vývoje dítěte. Poškození přitom vzniká z nenáhodného jednání rodičů nebo jiné dospělé osoby. Jedná se v podstatě o soubor negativních důsledků špatného zacházení s dítětem. Vágnerová¹³ předpokládala, že syndromem trpí 1-2 % dětské populace, sama však upozorňovala na to, že není možné zachytit přesný počet zejména kvůli utajeným případům.

Dívky i chlapci jsou týráni stejně často. Ačkoliv u dívek může být uváděno větší číslo, pokud se jedná o sexuální zneužívání, ohrožena jsou však i v tomto případě obě pohlaví. Lebl, Provazník, Hejčmanová¹⁴ a kol. uvádějí, že vyšší riziko týrání je u prvorozených, fyzicky nebo mentálně handicapovaných dětí, ale není tomu tak vždy. Dítě do dvou let je spíše doprovázeno těžkými formami týrání. Dle průzkumu je prokázáno, že rodič, který své dítě týrá je poznamenán již ze svého dětství a přijde mu to zcela normální a využívá svou moc nad bezbranným dítětem.

Týrání dětí je dle současné platné legislativy trestný čin, který je ustanoven v trestním zákoně 40/2009 Sb.¹⁵, pod § 198 „Týrání svěřené osoby“ nebo § 199 „Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“.

---

¹⁰ DUNOVSKÝ, J., DYTRYCH, Z., MATĚJČEK, Z. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha: Grada, 1995. s. 23.

¹¹ Tamtéž.

¹² VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vydání. Praha: Portál, 2004. s. 174.

¹³ Tamtéž.

¹⁴ LEBL, J., PROVAZNÍK, K., HEJCMANOVÁ, L. a kol. *Preklinická pediatrie*. 2. vydání. Praha: Galén, 2007. s. 213.

¹⁵ Zákon 40/2009 Sb., Trestní zákoník.

Dítě, které je pouhým svědkem domácího násilí, však také není v bezpečí. Časem se může stát, že násilí přejde i na něj. Příkladem bych uvedla to, že otec fyzicky napadá matku a dítě tomu přihlíží, ale jednoho dne si řekne dost a snaží se zasáhnout, aby svou matku ochránilo. Bylo to však správné rozhodnutí? Z lidského hlediska určitě ano, ale dítě bez cizí pomoci je málokdy schopné takové potíže vyřešit samo. Bohužel, i když dítě bude jen svědek nebo přímo oběť, často se trauma z dětství odrazí na jeho budoucí život a potencionální potomky. Myslím si, že pro kvalitní život je do budoucna pro takové děti lepší, když navštěvují některého z odborníků, pokud nechtějí, aby jejich vlastní děti vyrůstaly tak jako oni, a to ve strachu a bolesti. Problém je však v tom, že si tuto skutečnost málokdo uvědomí.

2.1 Definice domácího násilí

Na vymezení pojmu domácí násilí se můžeme dívat z různých hledisek. Legislativní optikou můžeme vycházet z Nejvyššího správního soudu¹⁶, který jej označuje jako násilné jednání, odehrávající se mezi osobami blízkými žijícími ve společné domácnosti, kdy násilná osoba získává a udržuje nad druhou osobou moc a kontrolu. Podle procesní metodiky sociálně-právní ochrany dětí MPSV¹⁷ se jedná o fyzické i slovní útoky, tělesné týrání, omezování osobní svobody, vydírání, sexuální zneužívání a výhrůžky. Takové chování vyvolává trvalý strach oběti ze svého trýznitele, co nahrává násilníkovi, udržovat si nad obětí takzvanou moc. Jednoduše řečeno je za domácí násilí považováno veškeré násilí v rodině, či jakékoli jednání, které negativně ovlivňuje nebo poškozuje oběť v jakémkoli smyslu. Poněkud hořkou definicí z pohledu oběti, kterých se domácí násilí přímo týká, nabízí Ševčík, Špatenková a kol.¹⁸: „*Domácí násilí je barevné. To naše bylo fialové a někdy i krvavě rudé.*“. Různost toho, jak lze domácí násilí popsat je dokladem toho, jak obtížný je tento jev z trestně-právního hlediska ukotvit v legislativě tak, aby zachytilo jeho opravdovou podstatu.

---

¹⁶ NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD. 2009. *Domácí násilí: Rozhodnutí o vykázání osoby ze společného obydlí* [online]. Brno: Nejvyšší správní soud, 2021. [cit. 2022-03-15]. Dostupné z WWW: <<https://sbirka.nssoud.cz/cz/domaci-nasili-rozhodnuti-o-vykazani-o-soby-ze-spolecneho-obydli.p1918.html>>.

¹⁷ MPSV. *Metodické doporučení MPSV č. 3/2010 k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech domácího násilí* [online]. Praha: MPSV, 2010, s. 3. [cit. 2022-03-15]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/metodika_3.pdf>.

¹⁸ ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N. a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011 s. 39.

2.2 Druhy domácího násilí

Domácí násilí je jednou z nejrozšířenějších forem agrese a prochází napříč sociálně-demografickým spektrem. Násilnými osobami mohou být muži, stejně tak jako ženy.¹⁹ Spolu se širokou škálou obětí i agresorů je i mnoho znaků a podob násilného jednání. I přes tuto různorodost lze vysledovat některé společné znaky domácího násilí. Většinou mívá mírný a nenápadný začátek a často nemusí být ani rozpoznáno. V průběhu vztahu, kde je přítomno domácí násilí, bývá typická stupňující se agresivita útoků. Tím, že se domácí násilí odehrává ve velké míře v soukromí bytu a česká společnost je stále k těmto jevům ve velké míře nedotčená, jelikož domácí násilí před zraky veřejnosti zůstává často skryto. Jinak řečeno, zlo přichází až tehdy, když se zavrou dveře. Většina lidí spíše odkloní zrak a předstírá, že se vlastně nic neděje, ale děje.²⁰ Domácí násilí lze členit podle druhu ohrožené oběti. Tímto způsobem můžeme rozlišovat mezi domácím násilím na ženách, mužích i dětech, ale třeba také seniorech, nebo příslušnících LGBT komunity.²¹ Domácí násilí, jak zmiňuji dále, může ovšem nabývat různých podob s odlišnými projevy. Podle Čírtkové²² můžeme v tomto smyslu hovořit o celkem pěti druzích domácího násilí dle podoby jeho formy.

V násilném vztahu se může vyskytovat jeden i více druhů násilného jednání. Nejčastěji uváděnými druhy násilného jednání v rodině je především fyzické násilí, ať už to jsou facky, bití, tahání za vlasy, kopání, pálení cigaretou, kousání, škrcení, topení, svazování nebo přivazování oběti k dané věci.²³ Toto **fyzické násilí** pochopitelně zpravidla zanechává určité více či méně viditelné stopy ve formě tělesných poranění.²⁴

Dalším druhem je **násilí psychické**, které mnohdy bývá horší než fyzické. Mezi jeho nejčastější druhy patří slovní urážky, ponižování, zesměšňování, vyhrožování či kontrola osoby. Dlouhodobé násilí vede k psychosomatickým onemocněním nebo neurotickým projevům. U dětí je pak prokazatelný nepřiměřený růst, opožděný psychický rozvoj či vady řeči. Dítě má strach z chyb, není schopné přijmout chválu, má nízké sebevědomí a může u něj docházet k sebepoškozování. Násilí tohoto typu se někdy z důvodu jeho skrytosti uvnitř člověka označuje jako neviditelné násilí.²⁵

---

¹⁹ Tamtéž, s. 61-69.

²⁰ MAGDALENIUM. *Znaky a druhy domácího násilí* [online]. Brno: Magdalenium, z.s., 2022. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.magdalenium.cz/znaky-a-druhy-domaciho-nasili>>.

²¹ ŠEVČÍK, ŠPATENKOVÁ, *Domáci...*, s. 81-126.

²² ČIRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. s. 10.

²³ MAGDALENIUM. *Znaky...*

²⁴ ČIRTKOVÁ, *Moderní...*, s. 10.

²⁵ MAGDALENIUM. *Znaky...*

Dalším druhem je **sexuální násilí**, jsou to činy vynucované na oběti proti její vůli, které se projevují omezováním osobní svobody až po znásilnění, které se (což je důležité nezpochybňovat) objevuje někdy i v partnerském vztahu. U dětí je sexuální násilí mnohem horší než u dospělého člověka. Dítě si mnohem hůře uvědomuje, co je a není etické vůči jeho osobě. Dítě, které je sexuálnímu násilí vystavováno dlouhodobě od útlého věku může takové jednání vůči své osobě automaticky bez protestů přijímat. Dítě si neuvědomuje, že se jedná o radikální problém, který musí okamžitě skončit. Když si některé z dětí projde sexuálním zneužíváním, mohou se u něj objevit náhlé změny v chování. Má strach z určité osoby a nechce o ní většinou ani slyšet. Snaží se o útěk z domova a oporu pak hledá v drogách a jiných návykových látkách.²⁶

Dále můžeme v literatuře najít druh označovaný jako **ekonomické násilí**, které spočívá v zamezování finančních prostředků, tento druh sice nepatří mezi časté druhy násilí na dětech, ale je nedílnou součástí domácího násilí.²⁷ V krajních případech lze takové jednání vůči dítěti označit přímo za vykořisťování. Podle Čírtkové²⁸ lze toto násilí vymezit jako: „...excesivní, tedy z normy vybočující kontrolu nebo odnímání finančních prostředků oběti, její přinucování k tomu, aby násilníka finančně zajišťovala“.

V neposlední řadě musím podotknout ještě jeden druh domácího násilí, a to **emocionální**, nebo někdy označované jako **sociální násilí**. Jedná se především o násilí orientované proti osobám, zvířatům či věcem, ke kterým má osoba úzký a velice kladný vztah. V ten moment je dítě využíváno jako prostředek nátlaku vůči jiné osobě.²⁹ Sociální kontakty jsou agresorem kontrolovány a omezovány a oběť se tak stává sociálně izolovanou.³⁰ Jedná se tedy o velmi sofistikovaný druh násilí, které nemusí být na první pohled pozorovatelné pro veřejnost.

At' již tedy budeme hovořit o druzích, formách nebo typech, domácí násilí může mít mnoho podob a nelze mezi nimi polemizovat o vyšší nebo nižší závažnosti, protože každá jeho podoba má fatální následky, které spojují podobné znaky.

---

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ ČÍRTKOVÁ. *Moderní...*, s. 10

²⁹ MAGDALENIUM. *Znaky...*

³⁰ Tamtéž.

2.3 Znaky domácího násilí

Vedle druhů můžeme rozlišit několik specifických znaků domácího násilí. Mezi často veřejností kladené otázky patří ta nejpodstatnější, a to, jak samotné násilí rozpoznat a kdy a jak bychom měli zasáhnout a oběti pomoci. Na otázku tohoto typu nelze jednoznačně odpovědět, a proto ji přenechám spíše odborníkům a sama konstatuji, že v případě jakéhokoliv podezření vnímám jako vhodné se právě na tyto odborníky obrátit. Pokud však budou příslušníci veřejnosti mít povědomí o určitých typických znacích, které domácí násilí provází, může jim to pomoci odhalit, kdy se o domácí násilí jedná a kdy tedy tyto odborníky vyhledat či informovat. Tyto znaky jsou důležité i z hlediska trestně-právní rodiny, neboť umožňují legislativní ukotvení pro trestně-právní řízení v této věci.

Mezi první znaky domácího násilí patří podle organizace Acorus, z. ú.³¹, která poskytuje komplexní odbornou pomoc obětem domácího násilí, například **blízké vztahy** intimní povahy, při čemž jde o emocionální propletenost, nejčastěji jde tedy o osoby, které jsou v příbuzenském vztahu či jsou to osoby obecně si blízké, ať už jde o partnera či partnerku. Aktéři domácího násilí jsou podle Ševčíka a Špatenkové³² vzájemně citově, sociálně a ekonomicky propojeni a charakterizují je jasné a neměnné role.

Dalším znakem je **společné bydlení**, kdy osoba ohrožená a násilná sdílí společnou domácnost a ohrožená ji nemůže opustit. Společná propojenost je vzájemná úzká vazba, ať už to znamená, že mají děti, společný účet, společné přátele nebo vlastní společný majetek. Podobným znakem je také asymetrie ve vztahu, kdy je osoba násilná nějakým způsobem nadřazená oběti, ta je bezmocná a tím pádem dlouhodobě udržovaná v násilném prostředí.³³

Dalším znakem domácího násilí je **dlouhodobost**. Ve většině případů samotné násilí trvá několik let a dlouhodobě eskaluje. I když se po pár letech vztahu nemusí zdát, že by partner měl na druhé osobě páchat takzvané zlo, věřím tomu, že si to oběť uvědomí až v momentě, kdy se násilníka dokáže zbavit. Opakující se akty představují nepřetržitý koloběh útoků, ať už fyzických nebo slovních. Dále nastává fáze usmírování, slibů a relativního klidu. Tyto fáze se však zkracují na rozdíl od útoků, které stále gradují.³⁴

³¹ ACORUS. 2021. *Info o domácí násilí* [online]. Praha: ACORUS, z. ú. 2022. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z WWW: <www.acorus.cz/cz/domaci-nasili/info-o-domacim-nasili.html>.

³² ŠEVČÍK, ŠPATENKOVÁ, *Domáci...*, s. 39.

³³ ACORUS. *Info...*

³⁴ Tamtéž.

Nesmím opomenout ani **stupňování agresivity**,³⁵ útoky jsou s každým dalším opakováním brutálnější. Prvořadě se objevují nejčastěji verbální útoky, které se postupně mění ve fyzické napadení, které na oběti zanechá stopy. V horším případě může jít o ohrožení na životě. Vzhledem k tomu, že domácí násilí není vystaveno zrakům veřejnosti, je jakékoli dokazování velmi složité. V současné době však existuje metodika pro policisty, která napomáhají rozpoznat domácí násilí Policie ČR³⁶ i metodické doporučení MPSV³⁷ k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech domácího násilí. Posledním znakem je podle Acorus, z. ú.³⁸ pokračující **násilí i po rozchodu** či odchodu. Ve většině případech bohužel násilí přetrvává i po odchodu oběti ze společné domácnosti, děti se pak stávají prostředkem dalšího týrání či vydírání. Ševčík a Špatenková³⁹ v tomto smyslu zmiňují znak tzv. historie domácího násilí, který znamená, že se nejedná o ojedinělý fakt, ale dlouhodobou záležitost na mnoho pokračování někdy přetrvávající přes zmíněné odloučení.

Osoby jsou často ponižovány a zesměšňovány. Jsou nuceny být poslušné a podřízené vůči druhé osobě. Cítí se pak méněcenné, či v horších případech i bezcenné. V takovém případě pak lidé jednájí několika způsoby. Jedním z nich je ten, že jsou bezradní a v momentě, kdy mají možnost společnou domácnost opustit, udělají to. Samozřejmě existuje i možnost, že ohrožený požádá někoho o pomoc, ať už své přátele, rodinu či správní orgán. Ale obávám se, že osob, které najdou odvahu a účinný způsob, jak situaci řešit, je velice málo. Paradoxně jsou i případy, kdy týrané dítě od rodičů odejít nechce, protože jiný přístup nezažilo.

2.4 Následky domácího násilí

Za následky domácího násilí se nejčastěji považuje psychická zranitelnost, pocit viny, ztráta sebevědomí a s tím související pocit neschopnosti postarat se sám o sebe bez cizí pomoci. Dále pak pocit bezmoci, který doprovází opuštění a zmatení. Oběti často trpí pocitem viny a věří v mýty o domácím násilí,⁴⁰ které spočívají například v tom, že se násilí vyskytuje jen zřídka, nebo že k domácímu násilí dochází jen v nižších

---

³⁵ ŠEVČÍK, ŠPATENKOVÁ, *Domáci...*, s. 39.

³⁶ PČR. *Domáci násilí* [online]. Praha: Policie České republiky, 2010. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-domaci-nasili.aspx>>.

³⁷ MPSV. *Metodické...*

³⁸ ACORUS. *Info...*

³⁹ ŠEVČÍK, ŠPATENKOVÁ, *Domáci...*, s. 39

⁴⁰ ZÁCHRANNÝ KRUH. *Domáci násilí* [online]. Karlovy vary: Asociace záchranný kruh, z.s., 2022. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/kriminalita-rizikove-chovani/domaci-nasili/domaci-nasili.html>>.

společenských vrstvách. Někdo hájí násilí tím, že je to pouze hádka. Dále se můžeme setkat s názory, že co se děje doma, je jen naše soukromá věc a nikomu do toho nic není. Dalším hodně rozšířeným mýtem je to, že samotnou příčinou je alkoholismus. A v neposlední řadě bych uvedla další častý mýt, kterým je názor, že situace přeci nemůže být tak strašná, jinak by oběť zcela určitě odešla. Kolik z nás se však zamyslelo nad tím, jestli k tomu oběť měla vůbec možnost, kuráž či jestli takto hluboké narušení psychiky člověka není předpokladem pro to, aby oběť přestala obecně věřit v sám sebe a neidentifikovala se s tou rolí, do které se ji agresor snaží dostat. Obávám se, že nás není tolik a troufám si říct, že ten, kdo to nezažil, nemůže vědět, jak se v ty dny, týdny, měsíce či dokonce roky samotná oběť cítila a to především, když je řeč o dětech.

Následkem může být také stres vyvolaný danou situací nebo osobou. Oběť je často bez nálady, propadá úzkostí, nespavostí či únavě. Často vymizí i pocit radosti a štěstí a všechno se zdá být černobílé. Je zcela zřejmé, že oběť ztrácí důvěru ke všem osobám a raději se spoléhá sama na sebe, či v úplně krajním případě, ztratí právě i důvěru v sebe. U takových osob se objevuje emocionální labilita neboli výkyvy nálad, kdy z ničeho nic je z maličkosti velký problém. Pak nastává fáze úpadku do deprese.

2.5 Příčiny domácího násilí

Každý případ domácího násilí je velice individuální a tím pádem i jeho příčiny. Podle Paprsteinové, Navrátilové a Boteka⁴¹ je však možné vycházet ze čtyř zdrojů jeho vzniku. Jedním z nich je **společnost**, ať už její postoje či hodnoty. Jedná se tedy o toleranci k násilí, lhostejnost lidí, kteří jsou svědci násilí na dětech. Dalším zdrojem může být **sociální situace rodiny**, kdy například jeden z rodičů přijde o práci, a tedy i o finanční prostředky a svůj vztek si vylévá na bezbranných dětech. Rodinné zázemí, ve kterém se násilí vyskytuje, je dítětem bráno jako norma chování, tudíž modely násilného chování pak děti přenášejí do svých vztahů a opakují tak zažitý vzorec. Posledním zdrojem, který zde uvedu je samotná **osobnost násilné osoby**, která může zahrnovat předurčení ke zvýšené agresivitě, násilí, labilitě či závislostem a chování takové osoby se tedy jednoho dne dostane na povrch a dítě bude jeho (či jejímu) chování vystaveno.

---

⁴¹ PAPERSTEINOVÁ, L., NAVRÁTILOVÁ, J., BOTEK, L. *Domácí násilí: Příručka nejen pro pastorační pracovníky*. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2019, s. 23.

3 PRÁVO DÍTĚTE POŽÁDAT O POMOC

Každý z nás má lidskou důstojnost a svá práva. Všichni jsme si rovni nehledě na to, jestli jsme dospělí nebo ještě děti. Dětská práva vyplývají ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Je však potřeba si uvědomit současně skutečnost, že rovnost nemusí vždy znamenat stejné podmínky. Například z důvodu toho, že někdo kvůli své zranitelnosti a specifickým potřebám vyžaduje v tomto směru trochu více, aby mu rovnost byla zajištěna. Právě děti jsou jednou ze skupin osob, které potřebují zvláštní ochranu svých práv, jelikož v mnoha ohledech nemají takové možnosti jako dospělí. V důsledku této skutečnosti byla v roce 1991 přijata Českou republikou Úmluva o právech dítěte. Tato legislativní deklarace je mezinárodně uznávaným dokumentem, který vznikl na shromáždění OSN v roce 1989 v New Yorku za účelem ochrany práv všech dětí. Jak již bylo zmíněno, Česká republika se touto úmluvou řídí od roku 1991, jelikož byl překlad této úmluvy přijat na Federálním shromáždění ČSFR dne 30. 9. 1990 a od počátku následujícího roku již tvoří součást naší legislativy.⁴² Úmluva o právech dítěte zahrnuje celkem 54 článků a v nich řadu formulovaných práv, jako je právo na život, na jméno nebo právo na zajištění ochrany a pomoci státem. Tato pomoc státu je v rámci České republiky nejvýznamněji legislativně ukotvena v již zmíněném zákoně č. 359/1999 Sb. Mezi jedno z nejvýznamnějších práv dítěte, v kontextu tohoto zákona, patří například právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte: *„Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany a zařízení sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatele zdravotních služeb o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv...“*⁴³ Stačí však takto stanovený nárok na zajištění bezpečí? Nikoliv. Prostá žádost musí být potvrzena jistotou odezvy. Proto najdeme v témže odstavci ukotvenou také povinnost platící pro uvedené státní orgány: *„...tyto orgány, právnícké a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte“*⁴⁴ Každé dítě má tedy ze zákona legální právo na požádání i obdržení pomoci, a to bez ohledu na informovanost rodičů, či jiných za něj odpovědných dospělí, o této skutečnosti. Důležité je také zmínit, že mimo tato základní práva má dítě právo na

⁴² Sdělení č. 104/1991 Sb. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech dítěte

⁴³ Zákon, č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, §8, odst. 1

⁴⁴ Tamtéž.

svobodné vyjadřování svých názorů, pokud je toto dítě schopno vzhledem ke svým schopnostem názory formulovat.⁴⁵ Těmto jeho názorům pak musí být ze strany příslušných orgánů věnována náležitá pozornost odpovídající věku a rozumové vyspělosti daného dítěte. Orgán sociálně-právní ochrany dětí má povinnost brát v úvahu také přání a pocity dítěte, rovněž i zde s aspektem přihlídnutí k jeho věku a vývoji tak, aby nebyl citový ani psychický vývoj narušen a nedošlo tím k ohrožení dítěte. Toto právo se týká všech záležitostí, které se daného dítěte dotýkají a opět i bez přítomnosti rodičů. Dítě má na základě tohoto zákona také právo na informace o závažných věcech, které se jej týkají. V zákoně je přímo psáno: „*Dítě, které je schopno s ohledem na svůj věk a rozumovou vyspělost posoudit dosah a význam rozhodnutí vyplývajících ze soudního nebo správního řízení, kterého je účastníkem, nebo jde-li o jiné rozhodnutí vztahující se k jeho osobě, obdrží od orgánu sociálně-právní ochrany informace o všech závažných věcech jeho osoby se týkajících; o dítěti starším 12 let se má za to, že je schopno informaci přijmout, vytvořit si vlastní názor a tento sdělit.*“⁴⁶ Posouzení schopností dítěte, které jsou podmínkou k uvedeným právům, však chápu z určitého pohledu jako svazující a problematické. Takové posouzení bude patrně vždy do značné míry subjektivní a přinejmenším částečně nepřesné.

3.1 Povinnost veřejnosti pomoc poskytnout

Právo na pomoc není jediný způsob, kterým se stát snaží skrze legislativu ohrožené děti podpořit. Ochrana před riziky, které přináší znevýhodnění dítěte, vyplývající ze skutečnosti nižšího věku, nezletilosti a na základě toho také nižších schopností a zkušeností, totiž nezajišťují pouze státní orgány, ale do značné míry i veřejnost. Pouze pokud je do ochrany zapojen každý z nás, může být skutečně efektivní a téměř všudypřítomná. Zákon dává každému člověku oprávnění upozornit na závadné chování dětí rodiče.⁴⁷ Dále je zde zaneseno také právo veřejnosti upozornit orgán sociálně-právní ochrany dětí na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti. Dle Kaňáka⁴⁸ pak toto právo upozornit orgán sociálně-právní ochrany dětí pak přechází do povinnosti v případě, že je nevhodné zacházení s dítětem zároveň trestným činem. Trestní zákoník, tedy zákon č. 40/2009 Sb., dle §198 přímo zmiňuje

⁴⁵ Zákon č. 359/1999 Sb., §8, odst. 2

⁴⁶ Zákon č. 359/1999 Sb., §8, odst. 3

⁴⁷ Zákon č. 359/1999 Sb., §7, odst. 1 a 2

⁴⁸ KAŇÁK, J. *Oznamovací povinnost* [online]. Praha: Obecně prospěšná společnost Sirius, o. p. s., 2022. [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.sancedetem.cz/oznamovací-povinnost>>.

trestný čin 26 týrání svěřené osoby. Dospělý člověk, který je takovému jednání svědkem, je pak ze zákona tento čin přerušit a oznámit. Pokud by to neudělal, vystavuje se riziku stíhání za trestný čin nepřekážení trestného činu, za což mu může hrozit až 3letý trest odnětí svobody.⁴⁹ Každý, kdo je součástí veřejnosti má tedy nejen právo o týrání dítěte informovat, ale současně povinnost trestný čin přerušit a náležitě jej oznámit na policii nebo pracovníkům orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

---

⁴⁹ Tamtéž.

4 CHARAKTERISTIKA PACHATELE A OBĚTI

V této části se zabývám vymezením pojmů pachatel a oběť. Na základě dostupných zdrojů se pokouším o stručné nastínění toho, jak lze tyto dvě osoby stojící na dvou opačných stranách uskutečnění trestného činu charakterizovat a podrobněji popsat.

4.1 Pachatel domácího násilí

V kontext trestního zákoníku lze pod pojmem pachatel chápat též výrazy spolupachatel a účastník.⁵⁰ Zákonná definice pak zní: „*Pachatelem trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná.*“.⁵¹ Jednoznačně tak musíme konstatovat, že použití pojmu je podmíněno skutečností naplnění skutkové podstaty trestného činu, jeho pokusu, nebo přípravy. Kromě toho, ale dle zákona též pachatelem ten, kdo „...*k provedení činu užil jiné osoby, která není trestně odpovědná pro nedostatek věku, nepřičetnost, omyl, anebo proto, že jednala v nutné obraně, krajní nouzi či za jiné okolnosti vylučující protiprávnost, anebo sama nejednala zaviněně. Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil takové osoby, která jednala ve zvláštním úmyslu či z pohnutky předpokládané zákonem: v těchto případech není vyloučena trestní odpovědnost takové osoby za jiný trestný čin, který tímto jednáním spáchala.*“.⁵² Samotné aktivní vykonání tedy není jediným důvodem k označení člověka tímto pojmem. Jinými slovy tedy ani jednání skrze prostředníka nezbavuje pachatele jeho odpovědnosti za vzniklou škodu.

Vysvětlení proč se některé osoby chovají hrubě či násilně je velice obtížné. Jelikož důvodem pro jejich nevhodné chování může být zapříčiněno jakkoliv, každý z pachatelů má odlišný důvod, proč se takového chování dopouští. Ještě méně pochopitelná je pak situace, kdy je role pachatele spojena s trestnou činností vůči bezbranným osobám, jakou jsou právě děti. Pro některé jedince může být obecnou příčinou inklinace k násilnému, potažmo trestnému chování například stres, ztráta zaměstnání a s tím související finanční potíže, vážná nemoc, různé návykové omamné či psychotropní látky nebo problémy s dětmi. Všechny tyto příklady se mohou stát takzvaným startérem násilného agresivního chování.⁵³

V obecném smyslu je za nejčastější zdroj násilného chování považován například **těžký stres** (způsobovat ho mohou dluhy, jiné finanční problémy, vážné onemocnění,

---

⁵⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., §113.

⁵¹ Tamtéž, §20, odst. 1.

⁵² Tamtéž, §20, odst. 2.

⁵³ ŠEVČÍK, ŠPATENKOVÁ, *Domáci...*, s. 61.

ztráta domova, problémy v sexuální oblasti, problémy s dětmi, úmrtí blízké osoby atd.), následně také **frustrace** (ta vyvolává hněv, osoby, které jsou frustrované ekonomickými nebo sociálními těžkostmi často obracejí svůj hněv vůči blízkým osobám). Dalším zdrojem agrese může být **ohrožení** (násilné jednání z důvodu vlastní ochrany, hrozby mohou být reálné, ale mnohdy se jedná o prožívání pocitu ohrožení, který nemá zjevnou příčinu).⁵⁴

Násilné chování může být také založeno na abnormalitách mezilidských vztahů. Do této kategorie bychom mohli zařadit **charakteristiky vztahu** (zde se jedná o vztah osoby násilné a osoby ohrožené, které nemohou být ani spolu ani bez sebe, jde tedy o vztah zvaný jako závislost osoby na jiné), **partnerské neshody** (způsob trávení volného času, frekvence sexuálního života, hospodaření s penězi, kázeň dětí a rozdělování práce v domácnosti se někdy mohou stát důvodem pro konflikty, které vyústí až v domácí násilí), **boj o moc** (jedná se o strach z bezmoci).⁵⁵

Zdroje mohou vycházet také spíše z psychologického aspektu, jako je tomu například v případě **vzorů a modelů chování** (pokud násilná osoba vyrůstala v rodině, kde násilí bylo normou chování, akceptovala ho a přijala ho za své, společnost je do značné míry násilná a jedinec, který je obklopen násilím se velmi rychle naučí, že násilné chování je, byť nesprávnou, cestou k řešení problémů a ventilování emocí), nebo vlastní **identifikace s agresorem** (byla-li například osoba v dětském věku opakovaně fyzicky trestána, mohla se tato zkušenost vrýt do paměti daného člověka a aby se pak se svými pocity vyrovnala, pokouší se být agresivní, tím pádem se stává osobou násilnou).⁵⁶ **alkohol a drogy** (odstraňují zábrany a strach z následků jejich činů), dále pak **zdravotní indispozice** nebo **neurologické poruchy** (například demence, epilepsie a zranění hlavy), **poškození mozku, psychická onemocnění** či **poruchy osobnosti**. Za agresivního pachatele, který se dopouští domácího násilí se pak považuje ten, u koho je typická agresivně založená osobnost. Jedná se o osobu, která svou agresivitu projevuje vůči osobám blízkým, ale i vůči ostatním osobám. Příkladem mohou být spolupracovníci, sousedé nebo zcela cizí lidé.⁵⁷ Je nesnadné vysvětlit, proč se někteří lidé nechovají násilně a jiní ano, jelikož důvody jsou evidentně různorodé a nalézt u jednotlivce ten jeden konkrétní, může být pro vzdálenějšího člověka prakticky nemožné.

---

⁵⁴ Tamtéž, s. 61-65.

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ ČÍRTKOVÁ. *Forenzní psychologie...*, s. 255.

Pachatel může být označován jako „specialista“, který je často označován také jako „pachatel dvojí tváře“. Tato osoba navenek zaujímá postavení korektního jedince, který respektuje veškeré normy. Když však dojde k problému či incidentu, převládá u něj podoba fyzického napadení, nikoli sklon k psychickému týrání.⁵⁸

Zdroje agrese, které vedou k tomu, že se z člověka stane pachatel tedy mohou být různé. Zdá se pravděpodobné, že v případě domácího násilí se můžeme relativně často setkat s tím, kdy je zdrojem určitá psychická zátěž. Může jít o jedince, který v útlém věku zažil nějakou nepříjemnou situaci, například byl sám zneužíván nebo odmítán svou rodinou. Tyto osoby bývají často emocionálně nevyrovnané, silně žárlivé a často nevypočitatelné. Často nevíme, co si o nich myslet a nechápeme jejich náhle změny v chování. Co se týče jejich násilné povahy, ta se často projevuje také v intimním prostředí.⁵⁹

4.2 Oběť domácího násilí

Charakteristika obětí domácího násilí, jimiž jsou děti, má svá specifika. Zásadním problémem zde bývá okolnost, že týrání, zneužívání či zanedbávání dítěte se nemusí navenek nikterak projevovat žádnými příznaky, jindy se tyto příznaky snaží takto postižené dítě, motivované strachem, nevědomostí či studem, všemožně skrývat. Tyto skutečnosti pak často ztěžují zjištění, že bylo dítě vystaveno násilí. Speciální přístup pak zasluhuje zejména citlivost v jednání s dítětem a efektivní a včasná odborná pomoc.⁶⁰

Pokud bychom znovu vycházeli z legislativního rámce České republiky, můžeme oběť popsat následovně: „...fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková nebo nemajetková újma nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil.“⁶¹ Tentýž zákon však vymezuje také oběti tzv. zvláště zranitelné, mezi které se řadí například osoby vysokého věku, lidé s postižením, oběti obchodu s lidmi, oběti trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, oběti diskriminačně motivovaných trestných činů, ale právě také dítě.⁶² Je tedy evidentní, že legislativa přikládá problematice trestné činnosti vůči dětem zvláštního zřetele, podobně jako některým dalším zranitelnějším osobám.

⁵⁸ VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TROUFALOVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 115-116

⁵⁹ ČÍRTKOVÁ. *Forenzní psychologie...*, 255-256.

⁶⁰ ELLIOTOVÁ, M. *Jak ochránit své dítě*. 3. vydání. Praha: Portál, 2000, s. 48

⁶¹ Zákon č. 45/2013 Sb., Zákon o obětech trestných činů, §2, odst. 2.

⁶² Tamtéž, §2, odst. 4.

I páchané násilí mezi dospělými v rodině se mnohdy přímo či nepřímo dotýká také děti, které v dané rodině žijí. Mohou být buď přímými oběťmi násilí, když je pácháno přímo proti nim, nebo nepřímými, když jsou přítomny takovému jednání ze strany rodičů. Ať se však dítě stane přímou či nepřímou obětí, do budoucna si bohužel ponese následky z tohoto traumatu z dětství. Výzkumy některých odborníků přinesly zjištění, že děti jsou přítomny násilí v rozhraní 65 % a 82 %, což je velice alarmující. Světová zdravotnická organizace charakterizovala domácí násilí také jako psychické týrání dětí. Spadá sem i pojem jako je přímá viktimizace. Jde o situaci, kdy násilná osoba napadá nejen jiné dospělé osoby, ale jeho útoky směřují i proti dětem. Jde zejména o fyzické, psychické nebo sexuální násilí. Naopak nepřímá viktimizace byla důvodem označení domácího násilí také jako psychické týrání dětí. Dítě zde není hlavní obětí násilí, ale ocitá se v roli svědka.⁶³ Co se týče samotných následků ať už přímé i nepřímé viktimizace jsou mnohdy shodné, jelikož dítě bývá psychicky traumatizováno. Projevuje se zejména pocity viny, bezmoci, nízkým sebevědomím, depresemi, nočními můrami, agresivitou, impulzivitou či vnitřními osobnostními problémy nebo zvýšenou nemocností. Děti pak často dávají sami sobě za vinu vzniklé násilí. Lze konstatovat, že děti, které se staly přímými či nepřímými oběťmi domácího násilí, vykazují stejné symptomy jako děti postižené syndromem týraného a zneužívaného dítěte, tedy syndromu CAN.⁶⁴

V krátkém čase od spáchání trestného činu se oběť buď zachová tak, že na vše rezignuje. V praxi to znamená, že nepodá trestní oznámení, nebo jej podá až po uplynutí značného času. Zřídka se stane, že oběť reaguje svépomocí a snaží se tak pachatele zastrašit či potrestat sám. Oběť má po agresorově napadení rozporuplné pocity, což má úzkou souvislost s odkládáním trestního oznámení, nebo vyhledání lékařského ošetření. Dochází tím také k opomenutí zajištění důkazů a opatření svědků činu. Pokud se však oběť rozhodne, že podá trestní oznámení, zpravidla ji k tomu vedou ekonomické a preventivní důvody, avšak pro toto rozhodnutí je podstatná závažnost činu, jeho intenzita, subjektivní bezmocnost a objektivní sociální nemohoucnost oběti. Osoby ohrožené domácím násilím zpravidla nestojí o represí, tedy potrestání pachatele. Primárním přáním oběti je zastavení násilného jednání. Z praxe vyplývá, že pravomocné odsouzení, i když jen k mírnému trestu, pomáhá některým obětem najít zpět svou sílu.⁶⁵

---

⁶³ ČÍRTKOVÁ. *Forezní...*, s. 242..

⁶⁴ ŠEVČÍK, ŠPATENKOVÁ. *Domáci...*, s. 121.

⁶⁵ VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domáci násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vydání. Praha: ProFem, 2008, s. 78.

5 PRÁVNÍ ÚPRAVA DOMÁCÍHO NÁSILÍ V ČR

V platném českém právu nebyl do roku 2007 pojem domácí násilí vůbec definován. Právní úprava domácího násilí není zakotvena v rámci jednoho právního předpisu. Ochranu vůči tomuto jednání nalezneme jak v právu rodinném, občanském, tak i trestním.

Když však nahlédneme na ústavněprávní úpravu lze říci, že základem je respektování práv a svobod, které jsou zakotveny v Listině základních práv a svobod.⁶⁶ Například v článku 6 je listinou garantováno právo na život, který je hoden ochrany již od narození, v článku 7 pak zaručuje nedotknutelnost osoby a jejího soukromí a dále pak fakt, že nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení. V článku 10 je například zmiňováno zachování lidské důstojnosti.

Právní rámec problematiky domácího násilí je tvořen několika zákony. Prvním z nich, potažmo nejvýznamnějším zákonem v souvislosti s problematikou domácího násilí, je zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Právě prostřednictvím tohoto zákona byla do české legislativy implementována řada změn týkající se zvýšení akcentu na závažnost tohoto jednání v legislativě. Podstatou zákona je možnost státu zasáhnout do vztahu dvou osob, a to v jejich společném obydlí, při čemž jedna osoba je tou druhou ohrožena.⁶⁷ Dalším je zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tento zákon upravuje zřizování a provoz intervenčních center. Tyto centra jsou poradenská zařízení pro osoby ohrožené domácím násilím.⁶⁸ Dále musím zmínit zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který upravuje především oprávnění policisty rozhodnout o vykázaní ze společného obydlí, zákazu vstupu do něj a zákazu navazování kontaktu s osobou ohroženou.⁶⁹ Co se týče zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, který upravuje trestní postih projevů domácího násilí.⁷⁰ Dalšími jsou zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, který přiřazuje domácímu násilí zvláštní váhu,⁷¹ a zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, který obsahuje postavení dětí, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za jejich výchovu, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami.⁷²

⁶⁶ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁷ Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, §76b.

⁶⁸ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, §60a.

⁶⁹ Zákon č. 273/2008 Sb. zákon o Policii České republiky, §44.

⁷⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., §119.

⁷¹ Zákon č. 292/2013 Sb. zákon o zvláštních řízeních soudních, §2.

⁷² Zákon č. 359/1999 Sb., §16, odst. 2.

Můžeme tedy říci, že současný právní rámec vytváří v mezích možností mnoho způsobů ochrany osob ohrožených domácím násilím, zároveň tak právní postih osob násilích a ukončení násilného jednání.

5.1 Trestněprávní úprava domácího násilí

Další legislativně ukotvené možnosti ochrany před domácím násilím jsou kromě výše zmíněných zákonů v České republice ukotveny v předpisech nižší právní síly. Jedná se o další související zákony, prováděcí vyhlášky, věstníky, interní akta a jiná normativní akta. Jedním z těchto předpisů je například nedávno novelizovaný trestní řád (dále jen „TR“), který například udává, že nikdo nesmí v souvislosti s trestným činem žádným způsobem zveřejňovat informace umožňující totožnosti poškozeného, tedy mimo jiné i dítěte opuštěného pečujícího osobou, týraného dítěte, týrané osoby žijící ve společném obydlí, což se pochopitelně vztahuje zejména na oběti domácího násilí.⁷³

Po novelizaci zákona o přestupcích došlo rovněž k dalšímu aspektu, který může souviset s domácím násilím. Jedná se o opatření, které „...*spočívá v zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa nebo místa, kde se konají sportovní, kulturní a jiné společenské akce, popřípadě v povinnosti zdržet se styku s určitou osobou nebo vymezeným okruhem osob nebo povinnosti podrobit se vhodnému programu pro zvládnutí agrese nebo násilného chování.*“⁷⁴ Díky tomuto opatření lze při domácím násilím udělit v přestupkovém řízení trest spočívající v zákazu styku agresora s obětí, ať již je touto obětí dospělý či dítě. Druhým aspektem domácího násilí v tomto pramenu je zmínka o omezujícím opatření, které spočívá: „...*v povinnosti podrobit se vhodnému programu pro zvládnutí agrese nebo násilného chování může být uloženo fyzické osobě, která se dopustila přestupku vykazujícího zejména znaky užití násilí v rodině nebo partnerském vztahu.*“⁷⁵ Na základě této legislativní skutečnosti lze tedy konstatovat, že zákon umožňuje v přestupkovém řízení přistoupit k udělení povinnosti nápravného institutu pro osobu agresora. Třetím aspektem týkajícího se domácího násilí na dětech v tomto zákoně je odstavec spadající pod část součinnosti, který stanovuje, že: „...*Byl-li přestupek vykazující znaky užití násilí v rodině nebo partnerském vztahu spáchán na osobě mladší 18 let, nebo byla-li osoba mladší 18 let svědkem přestupku vykazujícího znaky užití násilí v rodině nebo partnerském vztahu, příslušný správní orgán o tom vyrozumí bez*

⁷³ Zákon č. 141/1961 Sb. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), § 8b, odst. 2.

⁷⁴ Zákon č. 250/2016 Sb. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, §52, odst. 1.

⁷⁵ Tamtéž, §52, odst. 7.

*zbytečného odkladu orgán sociálně-právní ochrany dětí...*⁷⁶ I tato zmínka ukazuje určitý apel ve smyslu zvýšeného zřetele na oblast domácího násilí, čímž nabádá aktéry řešení věci, aby jednali co nejrychleji, protože situace s tímto spojená je závažná.

Na základě zákona č. 135/2006 Sb. byl novelizován také občanský soudní řád. Z důvodu výskytu a následků domácího násilí, které mají na oběti (včetně dětí) alarmující dopady, čímž je tento jev celospolečenským problémem, byl občanský soudní řád doplněn o ustanovení týkající se domácího násilí, které v tomto řádu do té doby chybělo. Zároveň zde byly blíže specifikovány instituty domácího násilí a současně také odstraněny některé interpretační potíže související s jeho praktickým užíváním.⁷⁷

Právní předpis o obětech trestných činů je s domácím násilím spojena prostřednictvím pojmu oběť, které přisuzuje specifická práva. Jelikož oběť je pro účely tohoto zákona chápán každý, vůči komu byl vykonán trestný čin, zahrnuje samozřejmě i oběti domácího násilí. Prostřednictvím tohoto zákona je obětem domácího násilí právně garantován nárok na bezplatnou odbornou pomoc. Odbornou pomoc dle tohoto zákona stát eviduje v registru poskytovatelů odborné pomoci obětem trestných činů. Dále je zde zanesen nárok na právní pomoc a poskytování právních informací, týkajících se věci trestného činu, právo na soukromí, ochranu před druhotnou újmou, podání vysvětlení a výslech oběti atd. Rovněž je garantováno právo na peněžitou pomoc oběti, kde je toto právo přímo jmenovitě uděleno dětem, které jsou oběti trestného činu týraní svěřené osoby.⁷⁸

Aspekty domácího násilí nejsou tedy svým charakterem legislativně sjednocena, nýbrž rozpracována do řady legislativních předpisů. Orientace pak může být pro veřejnost, a o to více pro eventuální oběti, spíše nepřehledná a složitá. Oběti pak nemusí být zcela srozuměni s tím, na co mají nárok, jaké sankce hrozí agresorovi a jak zdlouhavě je celá věc řešena.

5.1.1 Trestněprávní aspekty domácího násilí

Legislativní vymezení trestního práva procesního obsahuje zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád. Jedná se o základní právní kodex trestního práva procesního. TŘ byl, jak už

---

⁷⁶ Tamtéž, §75, odst. 3.

⁷⁷ HKČR. 290/07 *Novela občanského soudního řádu* [online]. Praha: Hospodářská komora ČR, 2007. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z WWW: <<https://www.komora.cz/legislation/29007-novela-obcanskeho-soudniho-radu/>>.

⁷⁸ Zákon č. 45/2013 Sb., §1 - §24.

jsem zmínila výše, v kontextu problematiky domácího násilí výrazným způsobem novelizován zákonem 135/2006 Sb. Nabytí v platnost tohoto zákona započalo dne 14. 4. 2006 a je účinný od 1. 1. 2007. Z trestněprávního hlediska je významný také zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (dále jen „ZOTČ“), který vešel v platnost dne 25. 2. 2013 a jeho účinnost začala 1. 8. 2013. Tento zákon přinesl úpravu stávajících legislativních dokumentů o rozměr Podkladem pro vznik a přijetí tohoto zákona bylo mnoholeté úsilí několika kvalifikovaných osob a nevládních organizací působících v tomto oboru. Tato legislativa usiluje o tzv. narovnání vztahů mezi obětí trestného činu a státem.⁷⁹ Před tímto právním sjednocením však bylo legislativní vymezení roztrženo mezi více zákonů.

5.1.2 Předběžná opatření v TŘ

Institut předběžného opatření (dále jen „PO“) je zřízen za účelem dočasné úpravě poměrů mezi potenciálním pachatelem, respektive obviněným a obětí jeho trestné činnosti. V legislativě jsou tato opatření vymezena prostřednictvím § 88b až § 88o TŘ. Hlavním smyslem těchto ustanovení je zejména ochrana potenciální oběti, respektive poškozeného, jeho blízkých osob, zamezení obviněnému v konání další nezákonné činnosti, zajištění účinného provedení trestního řízení a současně sem patří také ochrana zájmů společnosti. PO může být uloženo jen osobám, které jsou obviněny. Jedná se o způsob umožňující zabránit primární viktimizaci oběti a dopomoci k prevenci před viktimizací sekundární či opakovanou⁸⁰ Zřízení tohoto institutu můžeme chápat jako povzbuzující krok z hlediska domácího násilí, neboť posiluje zajištění bezpečí pro oběti trestných činů. Ustanovení § 88b definuje výchozí podmínky pro uložení PO.

PO může být uloženo pouze v průběhu trestního řízení. Jejich cílem je zejména ochrana obětí před všemi druhy domácího násilí.⁸¹ Jedná se o spíše slabší zásah než za jaký lze považovat například vazbu. Měly by být ukládána místo vazby jen tehdy, jestliže jsou naplněny podmínky pro **zařízení předstižné vazby** dle § 67 písm. c) TŘ. Současně prokazuje, že uložení opatření tohoto charakteru je dostačující pro zajištění požadované ochrany zájmů poškozeného. Taxativní vymezení PO je dáno § 88c TŘ.

⁷⁹ GRŮVNA, T., ŠÁMAL, P., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Zákon o obětech trestných činů. Komentář*. Praha, C. H. Beck, 2014, s. 7.

⁸⁰ JELÍNEK, J. Předběžná opatření v trestním řízení. *Bulletin advokacie*, 2013, č. 5, s. 27.

⁸¹ KOZÁK, V. Předběžná opatření v trestním řádu. *Trestní právo*, 2014, č. 1, s. 21.

Omezení, nebo úplný zákaz styku s danou osobou vychází ze zákazu veškerého kontaktu, tedy i například vyhledávání oběti, jejích blízkých či svědků. Tento zákaz se týká i sociálních sítí, internetu či dalších elektronických způsobů kontaktu. Povolení setkání je pak možné zrealizovat jen ze důvodů, které jsou závažné a vyžadují kontakt mezi obětí a pachatelem. Takové shledání se však vždy musí **vykonat s podporou a asistencí** orgánů činných v trestním řízení (dále jen „OČTŘ“) nebo probačního úředníka s pověřením OČTŘ. V rámci zmíněného opatření je třeba kromě obecných náležitostí zaznamenat rovněž konkrétní označení osob a prostoru, na který je zákaz následně uplatňován. Také musí být sděleno poučení o eventuelním poručení PO a jeho následcích. PO nazvané zákaz vstupu do obydlí je pro pachatele překážkou ve smyslu zakázání do vstupu do obydlí, které má společné s obětí či jeho blízkým okolím.

Při vykázání pachatele jsou důvody posuzovány samostatně. Když je pachateli oznámeno rozhodnutí, má povinnost bezodkladného opuštění domácnosti, včetně jejího okolí. Zároveň v tomto případě **pachateli náleží právo ponechat a odnést věci**, které slouží jeho vlastní osobní potřebě, své doklady a případně i další cenné věci.⁸² Když je rozhodováno o uložení předběžného opatření, řídí se OČTŘ svou předem stanovenou úřední povinností, vymezená lhůta pro vydání rozhodnutí však není v TŘ uvedena. S ohledem na povahu můžeme předpokládat, že OČTŘ by měly rozhodnout bez nezbytných průtahů.

Pokud je vydáno rozhodnutí o PO je ve formě usnesení. Jeho opravným prostředkem je pak stížnost. Stížnost může být podána ze strany státního zástupce, oběti i pachatele. V případě, že obviněný nesplní stanovené PO, TŘ zakotvuje v § 88o 3 náležité sankce, které se s touto souvislostí pojí. Sankce může mít formu uložení pořádkové pokuty, dle § 66 TŘ, uložení PO jiného druhu, či uvalení vazby na pachatele.⁸³

5.1.3 Postup orgánů činných v trestním řízení

V této části práce se zaměřím na vymezení hlavních činností OČTŘ, tedy policie, státního zastupitelství a soudu v kontextu domácího násilí. Do přímého kontaktu s obětí domácího násilí se obvykle v první řadě dostanou policisté. Ti mají za úkol nejen zabránit, ale také odhalit a objasnit páchanou trestnou činnost a vykonané přestupky. Mimo to však do jejich činností patří také zajištění kvalifikované psychologické pomoci, **morální opory a právní podpory oběti**. Na základě závazného nařízení vydaného ze strany

⁸² JELÍNEK. *Předběžná...*, s. 28

⁸³ Zákon č. 141/1961 Sb., § 88o a § 66.

policejního prezidenta musí být pozornost policisty v takovýchto situacích primárně soustředěna na pomoc oběti a zastavení hrozby násilí. Pokud se na místě zásahu nachází také nezletilé dítě, má policista povinnost zvážit otázku, jestli násilná osoba a její jednání nekoresponduje se skutkovou podstatou trestného činu dle § 198 TZ.⁸⁴ Všechny incidenty pojící se s domácím násilím jsou pak zadávány do databáze policie ČR, kde jsou dále uchovávány pro případ potřeby.

---

⁸⁴ KRÁLÍČKOVÁ, Z. a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011. s 96.

6 VÝSLECH DÍTĚTE JAKO OBĚTI ČI SVĚDKA TRESNÉHO ČINU

Tato kapitola se zaměřuje na výslech, jako nejdůležitější důkaz orgánů činných v trestním řízení. Zejména k psychologickým zvláštnostem výslechů dětí a mládeže a také na samotné výslechové místnosti zřízené na Krajských ředitelstvích policie ČR.

6.1 Výslech

Výslech je kriminalistická metoda, při níž orgány činné v trestním řízení získávají v probíhajícím trestním řízení výpověď osoby o všech skutečnostech, které vnímala svými smysly.⁸⁵ Výslech je nejrozšířenějším důkazem v trestním řízení, jehož cílem je získat objektivní informace o vyšetřované dané události, ať už od poškozeného, svědka, znalce, podezřelého, obviněného či obžalovaného. Z psychologického hlediska je výslech založen na vzájemné komunikaci dvou subjektů, kdy jeden je v pozici vyslýchajícího a druhý v pozici vyslýchaného. Vzájemná komunikace mezi subjekty probíhá ve dvou formách. Jednou z nich je komunikace neverbální, u které je důležité sledovat reakce vyslýchaného, ze kterých lze odvodit věrohodnost informací při výpovědi. Může se projevit nervozita, mimika, strach, smutek či nezájem. Druhou formou je komunikace verbální, při níž se projeví především typ osobnosti. Může to být osoba hovorná, upovídaná, nedůvěřivá nebo například stydlivá. Musíme brát v potaz i to, že osoby vypovídají lživě, ať už ve svůj či cizí prospěch. Pro každý výslech by mělo platit několik základních pravidel.⁸⁶ Jedním z nich je cílevědomost výslechu, dále pak zjištění objektivní pravdy, ofenzivnost výslechu, zaměřenost výslechu, psychologická zralost vyslýchajícího, iniciativní přístup a stručnost kladených otázek.

Rozlišujeme tři základní fáze výslechu, a to stádium úvodní, ve kterém získáváme základní informace o vyslýchané osobě. Následuje monolitické stádium, při němž vyslýchanou osobu seznámíme s předmětem a cílem výslechu. Třetí fáze je stádiu dialogu, kdy vyslýchající klade otázky, pomocí kterých chce získat nové informace. Po případě si chce upřesnit a odstranit rozbory ve výpovědích. Výpověď vyslýchané osoby je při výslechu zaznamenávána v přímé řeči do protokolu, který si na závěr vyslýchaná osoba přečte a může uplatňovat případné opravy a doplňovat obsah protokolu.

---

⁸⁵ CHMELÍK, J. a kol. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005, s. 124.

⁸⁶ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. s. 229.

6.2 Specifika výslechů nezletilých

Výslech dítěte je oproti dospělému velmi náročný a specifický vyšetřovací úkon, při kterém se vychází z předpokladu, že dítě je schopné poskytovat věrohodnou a plnohodnotnou výpověď jako dospělý. Při výslechu je nutné mít stále na mysli, že jednání pachatele zanechalo na dítěti následky. Je tedy důležité, aby dítě na tyto nepříjemné traumatizující zážitky co nejdříve zapomnělo, a nesmí být v paměti dítěte obnovovány. Pro objasňování násilné a mravnostní trestné činnosti páchané na dětech se doporučuje používat názorné demonstrační pomůcky, například loutky opačného pohlaví. Loutky totiž napomáhají reprodukovat prožitý skutkový děj a efektivně tak zjišťovat relevantní informace. Výslech dítěte je vždy ovlivněn dvěma faktory:⁸⁷ Prvním z nich jsou vnější faktory - na straně vyslychajícího a prostředí. Osoba, který výslech vede musí být znalý a proškolený v práci s dětmi, mít profesionální přístup, vztah k projednávané věci a schopnost projevat empatie. Prostor je dalším velmi důležitým faktorem. Při výslechu je nejdůležitější co nejmenší počet lidí v místnosti. Druhým faktorem jsou ty vnější - na straně dítěte. Například věk dítěte, jeho vývojová fyzická, psychická a sociální úroveň, která ovlivňuje schopnost vnímání prožité události, její zapamatování a následnou reprodukci a pozornost při výslechu.

6.3 Znalecké zkoumání dětí

Ve většině vyšetřovaných případů policejní orgán vyžaduje od soudních znalců, především od dětského psychologa a psychiatra provést znalecké zkoumání dětské oběti trestného činu.⁸⁸ Posuzuje se úroveň psychické vyspělosti dítěte, jeho kognitivní vývoj a vztahový vývoj ke konkrétním osobám rodiny, zvláště pak k pachateli. Vymezuje se etapa vývoje myšlení, zda a do jaké míry jeho sdělení obsahuje fantasijské prvky, které by mohly působit na sdělování vlastních prožitků ve smyslu jejich zkreslení. Z tohoto úhlu se posuzuje věrohodnost jeho výpovědi u psychologa a následně na policii. Zda není snížena jinými faktory, dále pak zda tuto výpověď lze považovat za reprodukci skutečně prožitých událostí. Dále se posuzuje, zda dítě s ohledem na úroveň svého psychického vývoje může chápat vyšetřované trestní jednání pachatele. Vypracovaný posudek je pak pro policejní orgán důležitým důkazem při prokazování trestné činnosti pachatele.

---

⁸⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 137.

⁸⁸ Zákon. č. 141/1961 Sb., § 105k a § 118.

6.4 Výslechové místnosti

Takzvané speciální výslechové místnosti pro dětské oběti vybudovala Policie České republiky zejména k posilování práv dětí trestné činnosti, aby nedocházelo k sekundární viktimizace v rámci trestního řízení a k posilování zákonnosti a kvality úkonů v trestním řízení, kde děti vystupují jako oběti trestného činu. Speciální výslechové místnosti musí být vybaveny a upraveny tak, aby u dítěte vzbuzovaly uklidňující atmosféru, aby nebylo traumatizováno na policejní služebně. Je možné využít i místnost herny, kde se zjišťuje zejména vztah k cizí osobě, stupeň komunikačních dovedností a výrazových prostředků, aktuální naladění dítěte a jeho psychosociální úroveň. Dále také umožňuje přípravu na samotný výslech a vysvětlení důvodu výslechu dítěti.

7 TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVA DOMÁCÍHO NÁSILÍ V ZAHRANIČÍ

V této části se pokouším o okrajové srovnání toho, jak vypadá trestněprávní úprava domácího násilí ve dvou vybraných zahraničních státech, což je předpokladem pro možné srovnání české úpravy. K tomuto účely jsem se pokusila vypracovat stručný přehled, umožňující vhléd do základních myšlenek zahraniční legislativy na Slovensku a ve Velké Británii.

7.1 Slovensko

Slovenskou úpravu domácího násilí jsem zvolila z toho důvodu, že je Slovensko jedním z našich nejbližších států, mimo jiné i v důsledku částečně společné historie obou zemí, a lze předpokládat, že trestněprávní aspekty budou v obou zemích obdobné.

Samotnou definici domácího násilí na Slovensku lze najít v zákoně o obětech, kde je uvedeno, že: „*Trestným činem domácího násilí je trestný čin spáchaný násilím či hrozbou násilí na příbuzném v přímé řadě, osvojiteli, osvojenci, sourozenci, manželovi, bývalém manželovi, druhovi, bývalém druhovi, rodiči společného dítěte nebo jiné osobě, která s pachatelem žije nebo žila ve společné domácnosti.*“⁸⁹ Definice je tedy velmi konkrétní, co se oběti domácího násilí týče a zahrnuje pestrou škálu osob, včetně bývalých partnerů, které do okruhu domácího násilí spadají. Mohou to být osoby příbuzné, společně žijící, či jinak blízké.

Podobně jako v České republice je i na Slovensku domácí násilí součástí trestního práva. Trestní právo pak vymezuje činy týkající se domácího násilí jako trestné činy proti životu a zdraví, spadající pod tzv. fyzické násilí na ženách (úkladná vražda §144; vražda §145; zabití §147-148; usmrcení §149; nedovolené přerušování těhotenství §150-153, účast na sebevraždě §154, ublížení na zdraví §155 a 156; neoprávněné odebrání orgánů, tkání a buněk a nezákonná sterilizace §159-160.)⁹⁰ Kromě těchto trestných činů proti životu a zdraví lze v trestním zákoně Slovenska najít též trestné činy proti lidské důstojnosti (i v tomto případě spadající pod fyzické násilí na ženách), jedná se o trestné činy znásilnění §199, sexuální násilí §200 a sexuální zneužívání §201-202.⁹¹ Konkrétně trestné činy týkající se rodiny a mládeže jsou rovněž v trestním zákoně označeny jako

⁸⁹ Zákon č. 274/2017 Z. z. Zákon o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, §2, odst. 1, písmeno e).

⁹⁰ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.

⁹¹ Tamtéž.

zanedbávání povinné výživy §207 a týrání blízké osoby a svěřené osoby §208. Zároveň je zde uveden také trestný čin proti jiným právům a svobodám, který je označen jako kuplířství §367.⁹²

Stejně jako v České republice i na Slovensku existuje institut předběžného opatření. Předběžným opatřením lze před osobou podezřelou z domácího násilí docílit dočasnému zabránění vstupu do domu a bytu, omezení přiblížení se k oběti. Dále lze dosáhnout svěřením dítěte do výhradní péče, placení výživného, úpravy styku s dítětem či obecně zdržení se určitého jednání.⁹³

7.2 Velká Británie

Velká Británie je jednou z nejvýznamnějších zemí Evropy. Podle Čírtkové, Macháčkové a Vitoušové⁹⁴ ve Velké Británii dlouho neexistovala jednotná definice, která by vymezovala domácí násilí. Britská legislativa však v nedávné době již sestavila mezivládní statutární definici domácího násilí. Bylo tak učiněno s cílem deklarování nepřijatelnosti a aktivního odsouzení domácího násilí napříč statutárními orgány a veřejností.⁹⁵

Současná právní definice domácího násilí ve Velké Británii vymezuje domácí násilí velmi široce, nýbrž legislativa přímo zmiňuje fyzické či sexuální zneužívání, násilné či výhružné jednání, kontrolní či nátlakové jednání, ekonomické zneužívání, psychické, emocionální a jiné zneužívání.⁹⁶ Zároveň je zmíněno, že u žádného z těchto druhů chování nezáleží na tom, zda se jedná o ojedinělou či opakovanou událost. U ekonomického zneužívání je pak dodatek o tom, že se jedná o jakékoliv jednání, které má nepříznivý vliv na schopnosti oběti nabývat, používat či držet peníze a jiný majetek, nebo získávat zboží a služby. Násilí dle tohoto předpisu také nemusí být v linii od pachatele vůči oběti, ale též přes třetí osobu v případě, že to oběť ve smyslu výše uvedeného poškodilo.⁹⁷

---

⁹² Tamtéž.

⁹³ Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, §325.

⁹⁴ ČÍRTKOVÁ, L., MACHÁČKOVÁ, R., VITOUŠOVÁ, M. *Domácí násilí: přístup k řešení problému ve vybraných evropských zemích: studie*. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2002, s. 10.

⁹⁵ GOV.UK. *Statutory definition of domestic abuse factsheet* [online]. London: UK Government, 2022. [cit. 2022-03-28]. Dostupné z WWW: <<https://www.gov.uk/government/publications/domestic-abuse-bill-2020-factsheets/statutory-definition-of-domestic-abuse-factsheet>>.

⁹⁶ Domestic Abuse Act 2021, Part 1.

⁹⁷ Tamtéž.

Spojení osob pro účely posouzení domácího násilí je dle zákona v případě, že se jedná o manžele, civilní partnery, osoby dohodnuté na vzájemném sňatku, osoby s uzavřenou dohodou o občanském partnerství, osoby sdílející intimní život, rodiče téhož dítěte, příbuzní. Vztah přitom i v tomto legislativním rámci již může být ukončen a může se tedy jednat o bývalé partnery.⁹⁸ K vymezení dítěte jako oběti domácího násilí se pak vztahuje zvláštní odstavec. Dítě je za oběť domácího násilí považováno, jestliže vidí, slyší nebo zažívá zneužívání osobou, se kterou je spřízněno dle výše uvedených vazeb. Dítě je chápáno jako osoba mladší 18 let a rodičovská odpovědnost je totožná jako u zákonu z roku 1989.⁹⁹ Právní úprava domácího násilí je tedy velmi aktuální a zahrnuje přímo vymezené typy různých forem domácího násilí.

---

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ Tamtéž.

8 OPERACIONALIZACE VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Cílem této části je přetvořit výše uvedená teoretická východiska do jejich zkoumatelné podoby. Za tímto účelem na základě provedené rešerše formuluji nejprve dílčí výzkumné otázky a dále pak z nich vyplývající hypotézy, které jsem použila jako podklad pro uskutečněné dotazníkové šetření. Dále pak vymezuji charakteristiku výzkumného vzorku a zmiňuji také etiku výzkumu.

8.1 Formulace dílčích výzkumných otázek a hypotéz

Součástí standardního vědeckého badání, které k závěrečné práci obvykle patří, je vedle formulace hlavní výzkumné otázky, také rozčlenění této otázky, jestliže je příliš komplexní, na více tzv. dílčích výzkumných otázek. „Vedle hlavního cíle výzkumu většinou autor doplňuje dílčí výzkumné cíle nebo dílčí výzkumné otázky (v tomto existuje v metodologické literatuře jistá nejednotnost“¹⁰⁰. Otázka po názvosloví týkající se označování „cíl“ či „otázka“ ponechám odborníkům. Pro mě je podstatné, že svůj původní cíl, který jsem též formulovala v podobě hlavní výzkumné otázky, níže převádím na jednodušší výzkumné otázky, které vždy směřují na jednu z částí vymezené teorie:

- DVO1: *Jak je veřejnost informována o povinnostech spojených s právem dítěte požádat o pomoc a povinností veřejnosti pomoc poskytnout?*
- DVO2: *Jaké povědomí má veřejnost o charakteristikách pachatele?*
- DVO3: *Jaké povědomí má veřejnost o charakteristikách dětské oběti?*
- DVO4: *Jak se veřejnost orientuje v trestněprávní úpravě domácího násilí?*
- DVO5: *Jaké povědomí má veřejnost o roli dítěte jako svědka?*

Důležitým a nepostradatelným prostředkem vědeckého výzkumu jsou hypotézy. Ty jsou v podstatě nástrojem teorie a je možné je chápat jako tvrzení vztahující se k propojení mezi predikcí či proměnnými. Nejčastěji je hypotéza definována právě jako vztah mezi dvěma proměnnými.¹⁰¹ Následně jsem tedy ve svém výzkumu postupovala tak, že ke každé dílčí výzkumné otázce jsem stanovila jednu až dvě hypotézy, jejichž potvrzení či

---

¹⁰⁰ ZAHRADNÍK, J. *Manuál pro psaní absolventských prací na VOŠPS Kroměříž* [online]. Kroměříž: VOŠPS, 2015, s. 15. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z WWW: <<https://www.ped-km.cz/wp-content/uploads/manual-pro-psani-absolventskych-praci-student.pdf>>.

¹⁰¹ ZHÁNĚL, J., HELLENBRANDT, V., SEBERA, M. *Metodologie výzkumné práce* [online]. Brno: MU, 2014, s. 27. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/el/1451/jaro2017/nk2019/um/Zhanel-metodologie-vyzkumne-prace_2014.pdf>.

vyvrácení dle mého názoru poskytlo přinejmenším částečnou odpověď na položenou dílčí výzkumnou otázku:

- H1: Veřejnost má povědomí o povinnosti poskytnout pomoc oběti.
- H2: Veřejnost ví, jak zprostředkovat pomoc dítěti, které o ni požádá.
- H3 Veřejnost je schopna identifikovat potenciální zdroje agrese pachatele.
- H4 Veřejnost ví, jak definovat dětskou oběť domácího násilí.
- H5 Veřejnost zná aspekty předběžného opatření v TŘ při domácím násilí.
- H6 Veřejnost je seznámena se specifiky výslechu dítěte.

Ke každé z výše uvedené hypotéze jsem následně již formulovala konkrétní otázky vycházející z analyzované teorie. Ke každé hypotéze jsem tak formulovala 3 až 5 otázek pro respondenty výzkumu.

8.2 Metodika tvorby dotazníku

Jak jsem již zmínila v první kapitole této práce, pro realizaci svého šetření jsem zvolila kvantitativní typ výzkumu. Jako nejčastější metoda sběru dat kvantitativního výzkumu se používá dotazník.¹⁰² K získání dat, jsem tedy použila metodu dotazníkového šetření, jakožto nejrozšířenější metody. Zvolila jsem strukturovaný dotazník, který byl zcela anonymní a obsahoval 24 uzavřených otázek, z nichž některé měly přípustnou možnost otevřené odpovědi pro zaznamenání širšího spektra možností. Dotazník obsahoval i 3 filtrující otázky, patřilo do nich pohlaví, věk a současné vzdělání. Tyto otázky mi umožnily upřesnit dílčí odlišnosti na základě těchto typických proměnných vztahujících se ke společenskému uspořádání. Ostatní otázky se týkaly zvolenému tématu a byly dle svého zaměření rozděleny na části náležící k jednotlivým hypotézám. Dotazník jsem kvůli větší efektivitě sběru vytvořila v online prostředí, které mi umožnilo rychlé šíření dotazníku mezi respondenty. Pro tvorbu dotazníku jsem využila bezplatné verze webového prostředí aplikace surivo.com.

---

¹⁰² VOJTÍŠEK, P. *Výzkumné metody: Metody a techniky výzkumu a jejich aplikace v absolventských pracích vyšších odborných škol* [online]. Praha: VOŠSP, 2012, s. 22. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z WWW: <https://skoly.praha.eu/files/=84121/Skripta%20Výzkumné_metody.pdf>.

8.3 Charakteristika výzkumného vzorku

Jelikož se prostřednictvím své práce zaměřuji především na veřejnost, nestanovila jsem žádné specifické charakteristiky týkající se složení výzkumného vzorku. Charakteristiku výzkumného vzorku jsem vytvořila až následně ze sebraných dat a je součástí interpretační části práce.

8.4 Etika výzkumu

Vzhledem k tomu, že výzkum se týká citlivého tématu, stanovila jsem z etických důvodů opatření, jehož cílem byla ochrana dětí v případě, že na můj dotazník narazí. Proto jsem do úvodu dotazníku zařadila rozřazovací otázku týkající se věku respondenta. Jestliže byl respondent mladší 18 let, směl se vyplnění dotazníku účastnit pouze v přítomnosti zákonného zástupce, či jiné dospělé osoby, které důvěřuje. Zároveň byl dotazník zcela anonymní a získaná data byla použita pouze pro účely této práce a následně smazána. Po celou dobu existence dat, byl k datům omezený přístup přes přihlašovací údaje. Všichni respondenti byli o těchto etických aspektech výzkumu informováni před vyplněním dotazníku prostřednictvím informační stránky.

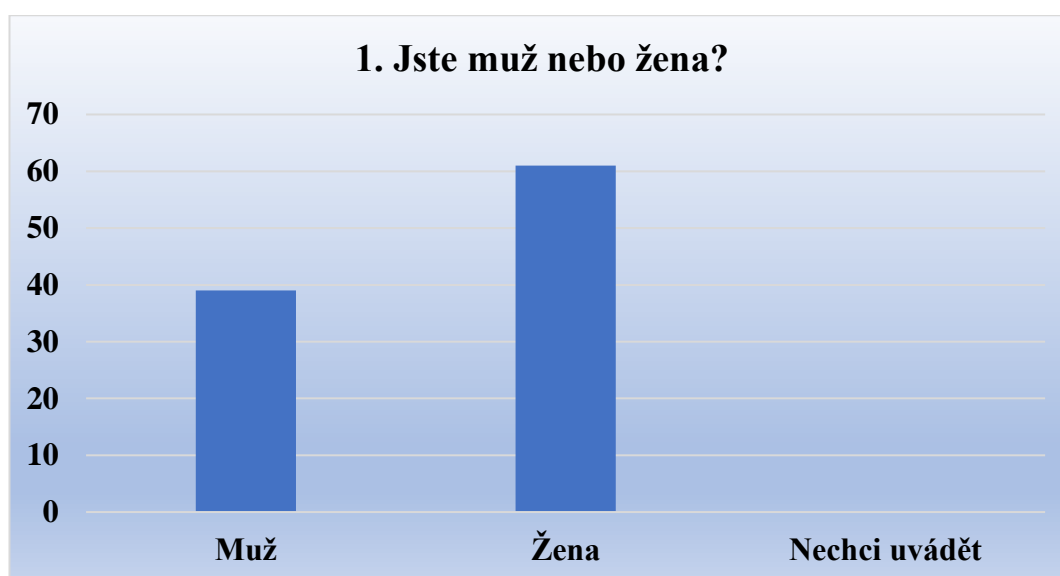
9 INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT

Následující část je věnována představení dat nashromážděných prostřednictvím dotazníkového šetření a jejich shrnutí s náznakem interpretace možných závěrů, která data přinesla.

9.1 Filtrující otázky

Filtrující otázky (č. 1, 2 a 3) zjišťovali pohlaví, věkovou kategorii a nejvyšší dosažené vzdělání. Otázka 4 pak zjišťovala frekvenci výskytu domácího násilí mezi respondenty a rovněž nesouvisela přímo s testováním hypotéz, proto je přiřazeno do této části.

Graf 1: Pohlaví

Zdroj: vlastní

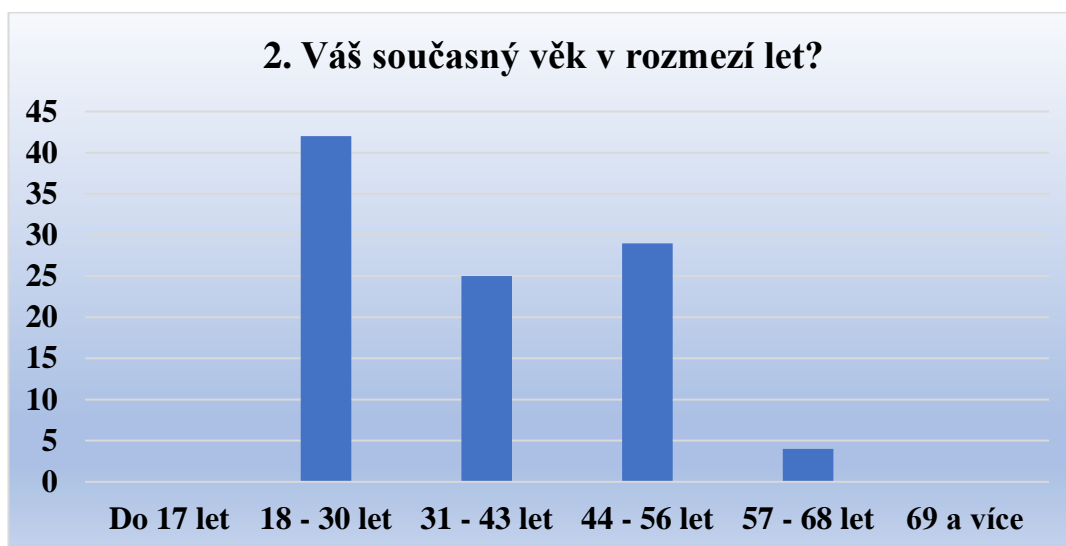
Tabulka 1: Pohlaví

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Muž	39	39 %
Žena	61	61 %
Nechci uvádět	0	0 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: U první otázky jsem kromě tradičních možností zvolila také možnost výběru odpovědi „nechci uvádět“, které však z respondentů nikdo nevyužil. Ze 100 dotazovaných tvořilo větší počet obsazení žen. Žen bylo 61 a mužů pouze 39. Z těchto dat lze při náhodném souboru respondentů hypoteticky předpokládat, že pro ženy může být téma domácího násilí významnější než pro muže, jelikož častěji dotazník vyplnily.

Graf 2: Věk

Zdroj: vlastní

Tabulka 2: Věk

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Do 17 let	0	0 %
18 - 30 let	42	42 %
31 - 43 let	25	25 %
44 - 56 let	29	29 %
57 - 68 let	4	4 %
69 a více	0	0 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Ze 100 dotazovaných respondentů, odpovídali nejčastěji lidé ve věku 18 - 30, kterých bylo celkem 42. Další významná část respondentů byla v rozpětí 44 - 56 let. Dotazníkového šetření se nezúčastnili žádní nezletilí, ani starší 69 let. Pouze 4 osoby byly z věkové kategorie 57 - 68 let. Tuto skutečnost lze rovněž různým způsobem interpretovat. Jako nejjednodušší hypotetické vysvětlení se nabízí možnost, že lidé ve věku 18 až 56 let se oproti starším lidem pohybují na internetu, kde byl dotazník k dispozici. Pro mladé lidi do 17 let naopak nemusí být vyplnění dotazníku činností, které by se na internetu chtěli věnovat. Zároveň můžeme najít vysvětlení opět i ve skutečnosti, že osoby v tomto věku může problematika spojená s domácím násilím zajímat více než jiné věkové kategorie.

Graf 3: Vzdělání

Zdroj: vlastní

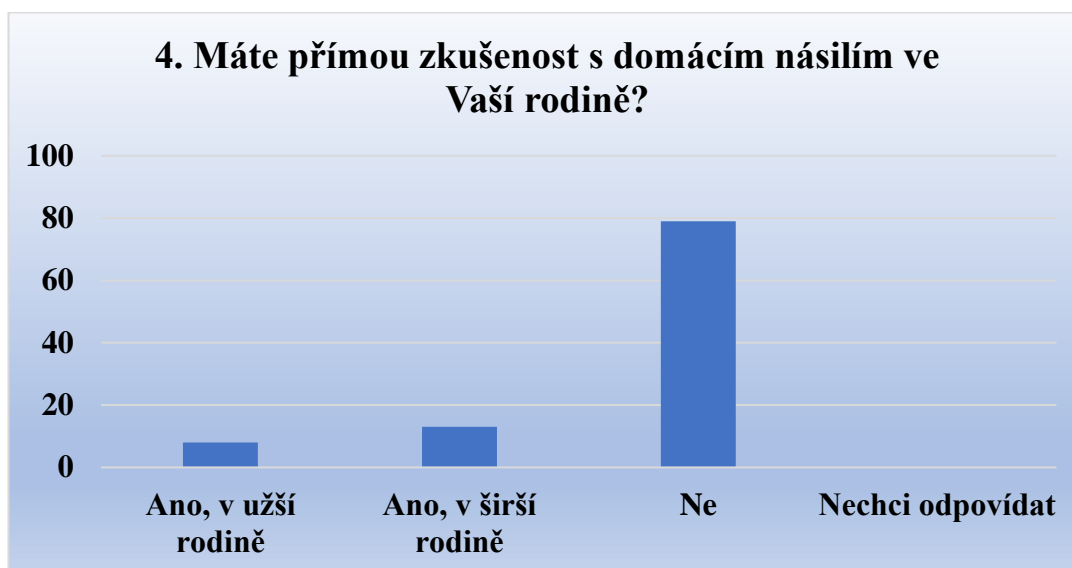
Tabulka 3: Vzdělání

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
ZŠ nedokončené	0	0 %
ZŠ dokončené	6	6 %
SŠ bez maturity	59	59 %
SŠ s maturitou	22	22 %
VŠ nižšího stupně (VOŠ, Bc.)	13	13 %
VŠ vyššího stupně (Mgr. a vyšší)	0	0 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Ze 100 dotazovaných respondentů, odpovídalo 6 se základním vzděláním a 59 respondentů se SŠ bez maturity. Dále 22 respondentů se středoškolským vzděláním, které bylo ukončené maturitní zkouškou. 13 osob, které vystudovali VŠ nižšího stupně. Ani jeden z respondentů neměl nedokončené základní vzdělání ani vystudovanou VŠ vyššího stupně. Celkově se lze domnívat, že tyto výsledky jsou dány standardním poměrem osob s daným vzděláním ve společnosti.

Graf 4: Přímá zkušenost

Zdroj: vlastní

Tabulka 4: Přímá zkušenost

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano, v užší rodině	8	8 %
Ano, v širší rodině	13	13 %
Ne	79	79 %
Nechci odpovídat	0	0 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: V této otázce jsem zjišťovala, zda mají respondenti přímou zkušenost s domácím násilím v rodině a pokud ano, tak zda se vyskytovalo v širší, či užší rodině. Možnosti neodpovídat, která byla ponechána v možnostech z etických důvodů, nikdo nevyužil, což je možná dáno i skutečností, že dotazníkové šetření bylo anonymní. Ze 100 dotazovaných se 79 % respondentů s domácím násilím nikdy nesetkalo, dalších 13 % se s ním setkalo v širší rodině. A pouze 8 % pak v užší rodině. Celkově tak má zkušenost různé intenzity s domácím násilím ze svého okolí 21 % dotazovaných. Problematika se tak týká více než každého pátého člověka ve společnosti, což je pochopitelně vysoké číslo a problematika proto zasluhuje pozornost. Samozřejmě je možné, že při vyšším, reprezentativnějším vzorku populace byl podíl těchto osob byl ještě vyšší či naopak o něco nižší.

9.2 Hypotéza H1

Následující otázky (č. 5, 6 a 7) byly zaměřeny na testování hypotézu H1, tedy „*veřejnost má povědomí o povinnosti poskytnout pomoc oběti*“.

Graf 5: Zákonná povinnost

Zdroj: vlastní

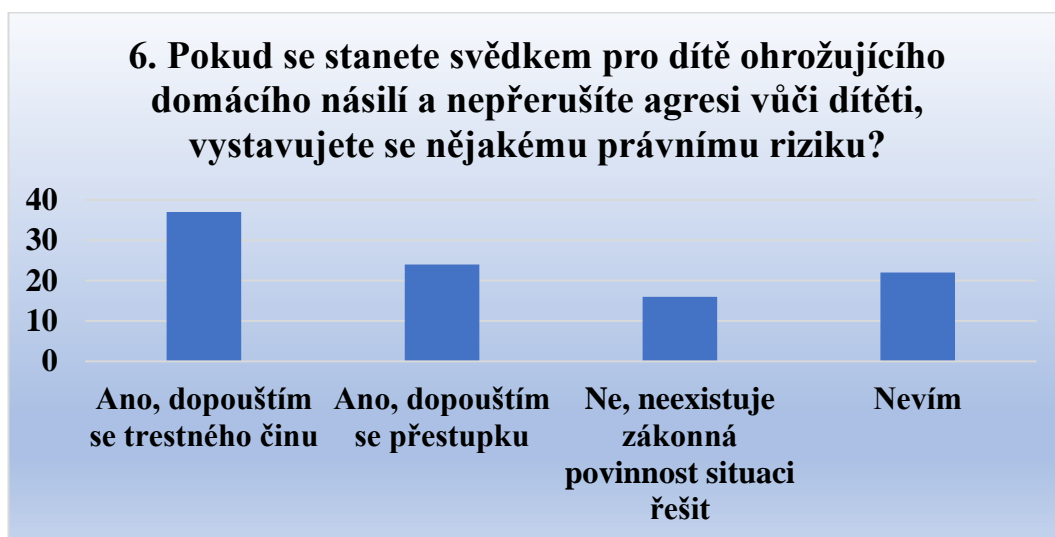
Tabulka 5: Zákonná povinnost

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano - musím mu ihned zabránit a nahlásit jej	45	45 %
Ano - musím mu jen ihned zabránit	9	9 %
Ano - musím ho nahlásit	36	36 %
Nemám	5	5 %
Nevím	5	5 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Celkem 45 % dotázaných je správně obeznámeno s žádoucí reakcí při setkání s domácím násilím a je si vědoma své povinnosti pomoci, zabránit a nahlásit domácí násilí na dítěti. Je ovšem třeba dodat, že mírně převažující většina dotazovaných (55 %) o této povinnosti neměla přesné povědomí. Zejména je zajímavá významná množina 36 respondentů, kteří se domnívají, že jejich povinnost spočívá v pouhém nahlášení domácího násilí. Můžeme tedy říci, že veřejnost má v tomto směru patrně nejasnosti a nepřesné informace, které vyžadují publicitu a důkladnější informovanost, aby alespoň výrazná většina veřejnosti byla obeznámena se svými povinnosti pomoci týranému dítěti a mohla se tím podílet na řešení problémů spojených s domácím násilím na dětech.

Graf 6: Právní riziko

Zdroj: vlastní

Tabulka 6: Právní riziko

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano, dopouštím se trestného činu	37	37 %
Ano, dopouštím se přestupku	24	24 %
Ne, neexistuje zákonná povinnost situaci řešit	17	17 %
Nevím	22	22 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Celkem vyrovnané nejasnosti panovaly ohledně otázky směřující na to, zda si jsou respondenti vědomi možnosti postihu při nepřerušeni domácího násilí na dítěti. Z dotazovaných jen 37 % odpovědělo v souladu s platnou legislativou, že se dopouštějí trestného činu, dalších 24 % si myslí, že se dopouští pouze přestupku. Zbýlých 39 %, tedy více než třetina dotazovaných buď o možném postihu neví, nebo předpokládá, že žádný postih za takové jednání nehrozí. I zde jsou prokázány další nejasnosti spojené s nevědomostí veřejnosti o povinnosti poskytnout pomoc dítěti v ohrožení domácím násilím. Jsem přesvědčena o tom, že zaznamenané rozdíly týkající se druhu postihu jsou zásadní, jelikož mohou ovlivnit motivaci veřejnosti, jako klíčového aktéra ochrany dítěte při domácím násilím. Pokud veřejnost, jak vyplývá z dotazníkového šetření, není dostatečně seznámena s možností právního postihu při nepřerušeni násilí na dítěti, tento prvek ochrany dítěte může selhávat.

Graf 7: Výše sazby

Zdroj: vlastní

Tabulka 7: Výše sazby

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Žádný trest nehrozí	24	24 %
Hrozí pokuta v řádech několik tisíc korun	19	19 %
Hrozí trest odnětí svobody až na 1 rok	30	30 %
Hrozí rest odnětí svobody až na 3 roky	27	27 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Tato otázka navazuje na předchozí a opět se vztahuje k povědomí o výši trestů za opomenutí povinnosti zabránit domácímu násilí. Otázka se přímo ptala na možnou výši trestní sazby hrozící člověku, který nepřeruší či neohlásí domácí násilí ohrožující dítě, kterému on sám je svědkem. Opět i zde jsou patrné nejasnosti veřejnosti, dokonce v té míře, že správnou odpověď označilo pouze 27 % dotazovaných. Další 30 % respondentů si myslí, že jim hrozí trest odnětí svobody až na 1 rok. Z celkového počtu pak 24 % dotázaných zvolilo odpověď, že žádný trest nehrozí a posledních 19 % respondentů vybralo odpověď, že jim hrozí pokuta v řádech několika tisíc korun.

Ve všech třech otázkách k hypotéze H1 se tedy hypotéza nepotvrdila a je třeba konstatovat závěr, že většina **veřejnosti nemá povědomí o povinnosti poskytnout pomoc oběti.**

9.3 Hypotéza H2

Následující otázky (č. 8, 9 a 10) byly zaměřeny na testování hypotézu H2, tedy „veřejnost ví, jak zprostředkovat pomoc dítěti, které o ni požádá“.

Graf 8: Jak se zachovat

Zdroj: vlastní

Tabulka 8: Jak se zachovat

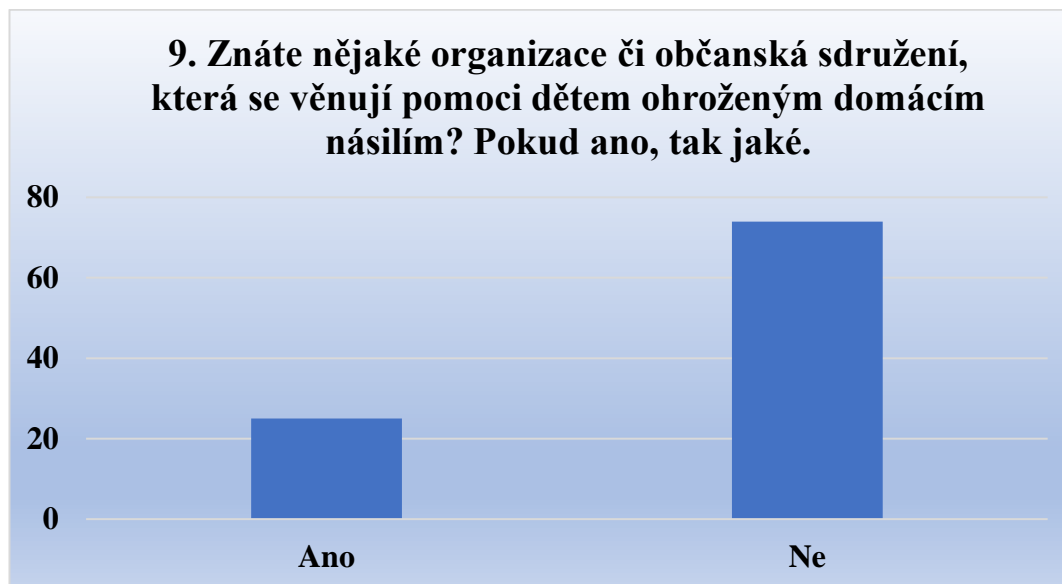
Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Promluvit s rodičem o možných následcích jeho jednání a sledovat, zda se situace změní	9	9 %
Promluvit s dítětem o tom, že by mělo o situaci informovat lidi, kterým důvěřuje	6	6 %
Ohlásit toto jednání na policii	39	39 %
Přerušit násilí a ohlásím jej orgánu sociálně-právní ochrany dětí	44	44 %
Vyhodnotit zájem dítěte na tom, jak chce či nechce situaci řešit a dle toho postupovat	0	0 %
Nevím	2	2 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Zde 44 % respondentů odpovědělo, že dle zákona mají povinnost přerušit násilí a ohlásí jej orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Druhou nejčastější odpovědí bylo toto ohlášení na policii (39 %). Dalších 9 % by zvolilo možnost promluvy s rodičem o možných následcích jeho jednání a 6 % by promluvilo s dítětem o tom, že by mělo o situaci informovat lidi, kterým důvěřuje a pouze 2 nevěděli. Ačkoliv tedy zde veřejnost

neví „přesně“ jak pomoci dítěti, z 83 % se jedná o odpovědi, kdy by pomoc byla dítěti zprostředkována, jelikož policie by orgán sociálně-právní ochrany o situaci vyrozuměla.

Graf 9: Organizace

Zdroj: vlastní

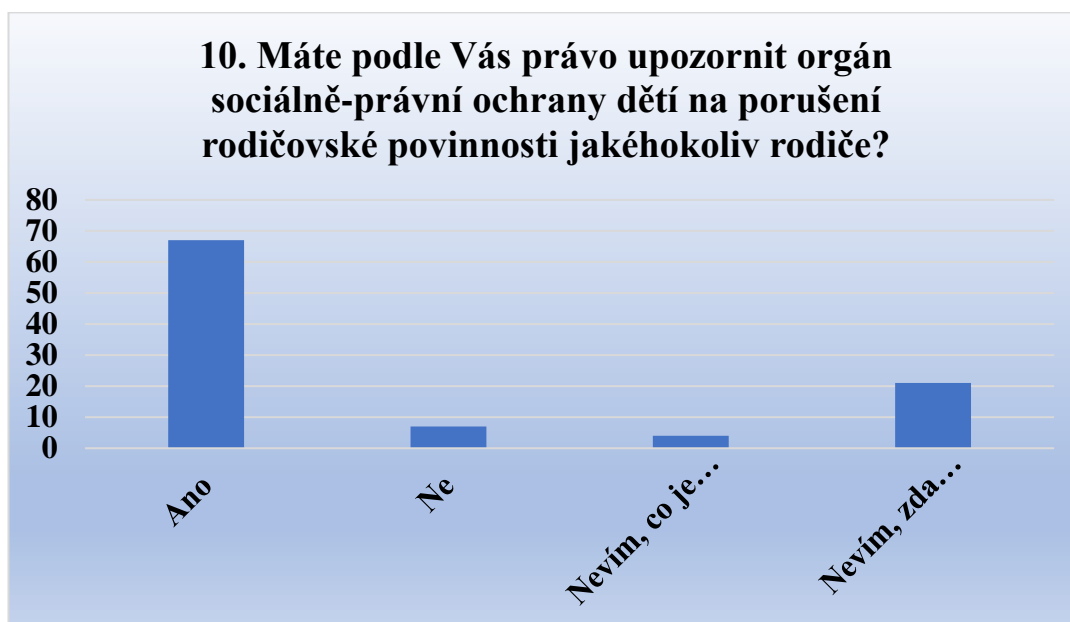
Tabulka 9: Organizace

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano	25	25 %
Ne	75	75 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Zde jsem se snažila zjistit povědomí veřejnosti o organizacích či občanských sdruženích, která se věnují pomoci dětem ohroženým domácím násilím. Otázka měla i otevřenou část, kdy v případě kladné odpovědi byl dotázaný vyzván, aby tuto organizaci uvedl. Celkem 75 % respondentů odpovědělo, že žádnou takovou organizaci nezná a zbylých 25 % naopak ano. Prostřednictvím otevřených odpovědí se mi podařilo zjistit, jaké konkrétní organizace jsou v povědomí veřejnosti. Nejvíce obsaženy byli následující: Linka bezpečí, Bílý kruh bezpečí a Klokánek. Dále pak Dítě v tísní, Ledovec, Temperi, Dětské krizové centrum a Rosa. Přesto považuji za velmi zážející, že tři čtvrtiny veřejnosti nemá povědomí o existenci konkrétních organizací zabývajících se pomocí lidem ohroženým domácím násilím.

Graf 10: Právo upozornit orgán

Zdroj: vlastní

Tabulka 10: Právo upozornit orgán

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano	68	68 %
Ne	7	7 %
Nevím, co je orgán-sociálně-právní ochrany dětí	4	4 %
Nevím, zda toto právo mám	21	21 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Poslední otázka k hypotéze 2 byla zaměřena na povědomí o právu upozornit orgány sociálně-právní ochrany dětí na porušení rodičovské povinnosti. Z celkového počtu dotazovaných odpovědělo 68 respondentů, že ano, dalších 21 nevědělo, zda toto právo má a 7 zvolilo odpověď ne. Celkem 4 respondenti nevěděli, co orgán sociálně-právní ochrany dětí je.

Z odpovědí na otázky k hypotéze H2 vyplývá, že **veřejnost z části ví, jak zprostředkovat dítěti pomoc**. Hypotéza se částečně potvrdila Ačkoliv nelze konstatovat, že by veřejnost byla zcela obeznámena s právně ukotveným postupem, většina by si zvládla poradit. Ovšem nedostatečné povědomí veřejnosti o organizacích zabývajících se touto problematikou tento proces pomoci mohou znesnadňovat.

9.4 Hypotéza H3

Následující otázky (č. 11 a 12) byly zaměřeny na testování hypotézu H3, tedy „*veřejnost je schopna identifikovat potenciální zdroje agrese pachatele.*“.

Graf 11: Zdroj násilného chování

Zdroj: vlastní

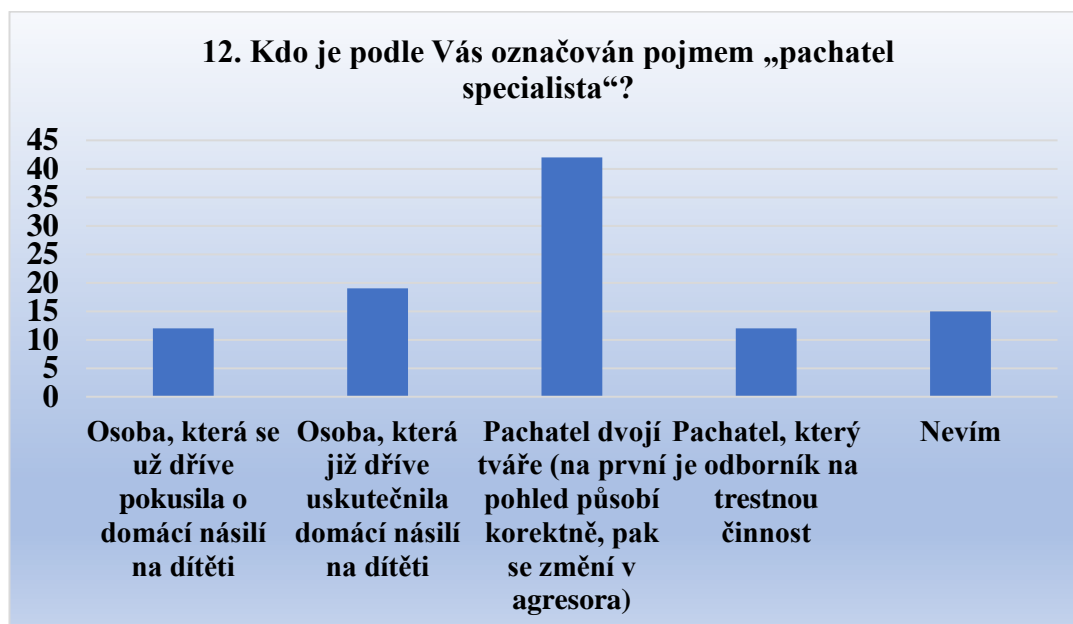
Tabulka 11: Zdroj násilného chování

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Alkohol	91	91 %
Drogy	81	81 %
Náboženské vyznání	16	16 %
Těžký stres, frustrace a ohrožení	61	61 %
Partnerské neshody	67	67 %
Rasa	14	14 %
Povahové rysy	46	46 %
Nemoc	24	24 %
Pohlaví rodiče	6	6 %
Sexuální orientace	18	18 %
Ztráta zaměstnání	33	33 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: V další otázce jsem se zaměřila na to, co může být podle respondentů typickým potencionálním zdrojem násilného chování agresora. Tato otázka měla možnost výběru více odpovědí, přičemž mezi odpověďmi byly zahrnuty jak v literatuře vymezené zdroje násilí, tak i nevymezené (rasa, sexuální orientace, pohlaví rodiče a náboženské vyznání). Záměrně byly tedy jako potenciální odpovědi nabízeny i ty, podporující stereotypy spojované s diskriminací a předsudky, které jsou s domácím násilím spojovány neoprávněně. Až na několik málo respondentů převážná většina označila alkohol, přesně 91 %. Druhou nejvíce volenou byli drogy u nich číslo činilo 81 %. Za potencionální zdroj násilného chování považuje 67 % z nich partnerské neshody. Těžký stres, frustraci a ohrožení vybralo 61 % respondentů. Odpověď týkající se povahových rysů zvolilo 46 %. Ztráta zaměstnání se objevila u 33 % respondentů, 24 % uvedlo jako zdroj nemoc, ve smyslu nějaké závažné, která může působit negativně na agresora. Číslo 18 se objevovalo u sexuální orientace, 16 % u náboženského vyznání a 6 % u pohlaví rodiče. Je tedy třeba podotknout, že většina odborně vymezených stereotypů byla respondenty podchycena, ačkoliv některým přidávají větší význam než jiným.

Graf 12: Pachatel specialista

Zdroj: vlastní

Tabulka 12: Pachatel specialista

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Osoba, která se už dříve pokusila o domácí násilí na dítěti	12	12 %
Osoba, která již dříve uskutečnila domácí násilí na dítěti	19	19 %
Pachatel dvojí tváře (na první pohled působí korektně, pak se změní v agresora)	42	42 %
Pachatel, který je odborník na trestnou činnost	12	12 %
Nevím	15	15 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Zde jsem se ptala veřejnosti, kdo je takzvaný „pachatel specialista“. Celkem 42 % respondentů zvolilo správnou variantu, a to pachatele dvojí tváře. Dalších 19 % označilo, že se jedná o osobu, která již dříve uskutečnila domácí násilí na dítěti. Zbývajících 15 % zvolilo odpověď, že neví a dalších 12 %, že se jedná o pachatele, který je odborník na trestnou činnost a stejně tak i osobu, která se už dříve pokusila o domácí násilí na dítěti.

Přes některé nepřesnosti vyplývající z dat se domnívám, že H3 se z větší části potvrdila a v dotazníkovém šetření bylo prokázáno, že **veřejnost je schopna identifikovat potenciální zdroj agrese pachatele.**

9.5 Hypotéza H4

Následující otázky (č. 13, 14, 15, 16 a 17) byly zaměřeny na testování hypotézu H4, tedy „veřejnost ví, jak definovat dětskou oběť domácího násilí“.

Graf 13: Rozpoznat oběť

Zdroj: vlastní

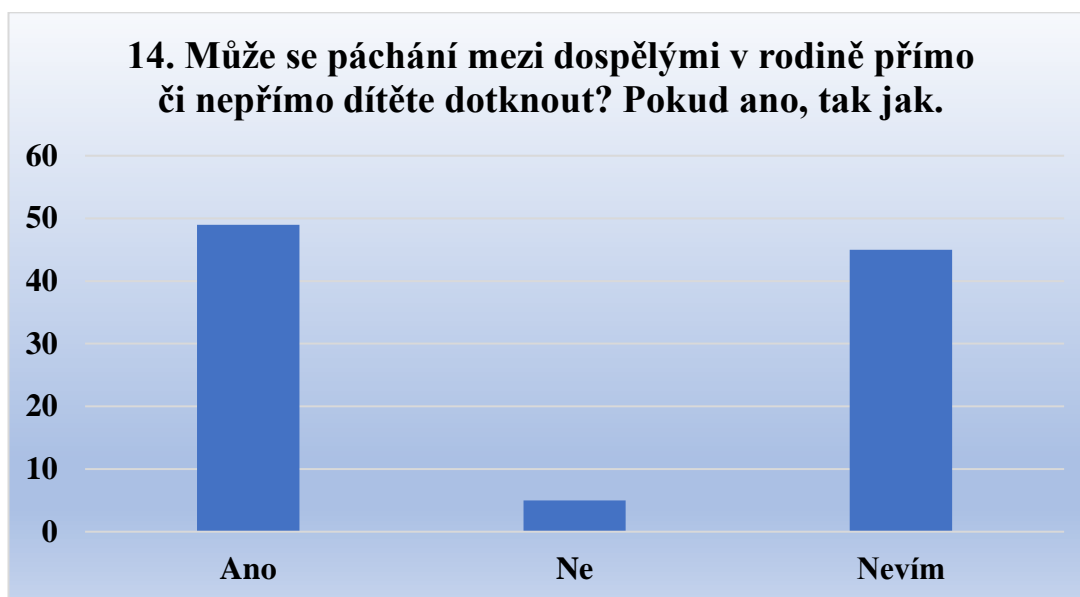
Tabulka 13: Rozpoznat oběť

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano	24	24 %
Ne	28	28 %
Nevím	48	48 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: V další otázce jsem se zaměřila na to, zda je veřejnost schopna rozpoznat dítě, které je obětí domácího násilí na první pohled a po případě podle čeho. Odpověď ano byla otevřená, abych si mohla udělat větší přehled o tom, co veřejnost považuje za znak, jak rozpoznat oběť. Ze všech dotazovaných 48 % respondentů zvolilo odpověď nevím, 28 % možnost ne a zbylých 24 % možnost ano. Mezi nejčastější, respektive často opakovanými otevřenými odpověďmi, byly zejména jizvy, modřiny a nedůvěra vůči společnosti. Dále pak to, že je dítě bojácné, uzavřené či zakřivené. Znovu i v tomto případě tedy narážíme na to, že značná část veřejnosti se potýká s neporozuměním aspektu správné identifikace oběti domácího násilí, což vytváří bariéru pro eventuální poskytnutí pomoci.

Graf 14: Dotknutí se dítěte

Zdroj: vlastní

Tabulka 14: Dotknutí se dítěte

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano	49	49 %
Ne	5	5 %
Nevím	46	46 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Další otázku jsem věnovala tomu, zda se může páčání mezi dospělými v rodině přímo či nepřímo dítěte dotknout. I zde byl v případě kladné odpovědi vyžadován popis dopadů na dítě. Celkem 49 % zvolilo odpověď ano, 46 % možnost nevím. Jen 5 % odpovědělo, že ne. Mezi nejčastějšími odpověďmi se pak objevovala především nedůvěra, agresivita, špatné navazování vztahů, psychické následky, uzavřenost, stres, trauma a přenesení daného vzorce chování po rodičích. Ačkoliv je zde výrazný počet odpovědí způsobem „nevím“, nabízí se interpretace, že někteří dotazovaní jednoduše nechtěli (či nevěděli jak) zformulovat způsob dopadů domácího násilí na dítě, a proto zvolili možnost „nevím“. I tak se největší část dotazovaných přiklonila navzdory nutnosti stručně popsat dopady na dítě k variantě, že domácí násilí se určitým způsobem dítěte dotýká.

Graf 15: Speciální přístup

Zdroj: vlastní

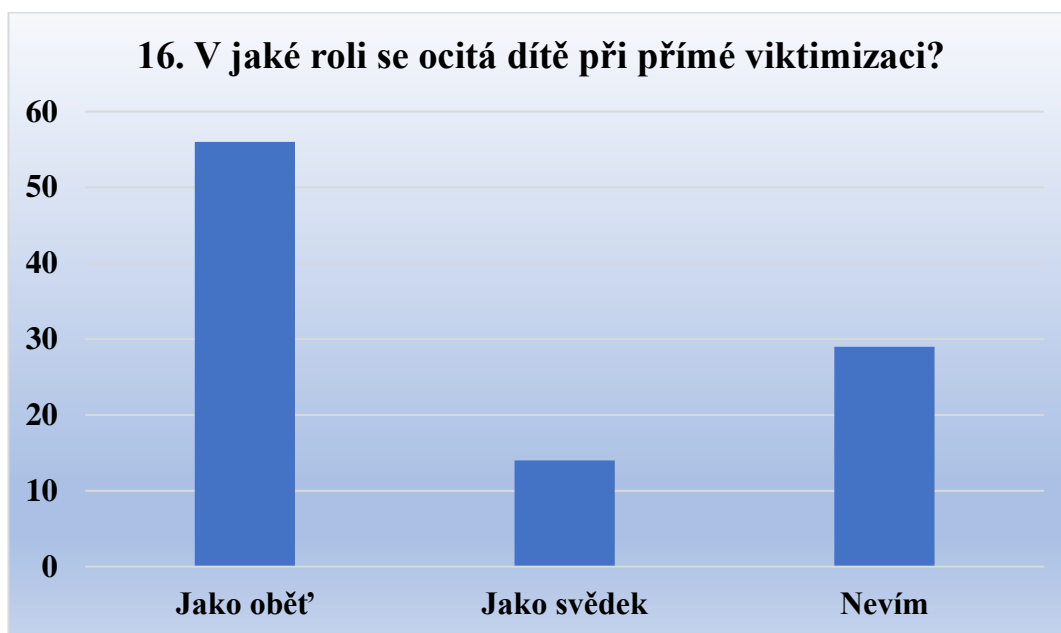
Tabulka 15: Speciální přístup

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Laskavost	3	3 %
Odborná péče	18	18 %
Citlivost v jednání a včasná odborná péče	77	77 %
Žádný	0	0 %
Nevím	2	2 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Otázka byla zaměřena na to, co veřejnost považuje za speciální přístup k dítěti. Zde jsem přišla k výsledku, že až 77 % respondentů zvolilo citlivost v jednání s dítětem a následnou včasnou odbornou péčí. Dalších 18 se rozhodlo pouze pro odbornou péči, 3 % pro laskavost a 2 % respondentů naví. U dětské oběti je jistá odborná péče velice důležitá, aby se s danou situací dokázalo lépe vyrovnat, ale nesmíme opomenout i již zmiňovanou citlivost, nebo-li empatii při jednání. Dítě se tak v rámci možností bude cítit určitě lépe a tato skutečnost vyplývá též z dostupných zdrojů.

Graf 16: Přímá viktimizace

Zdroj: vlastní

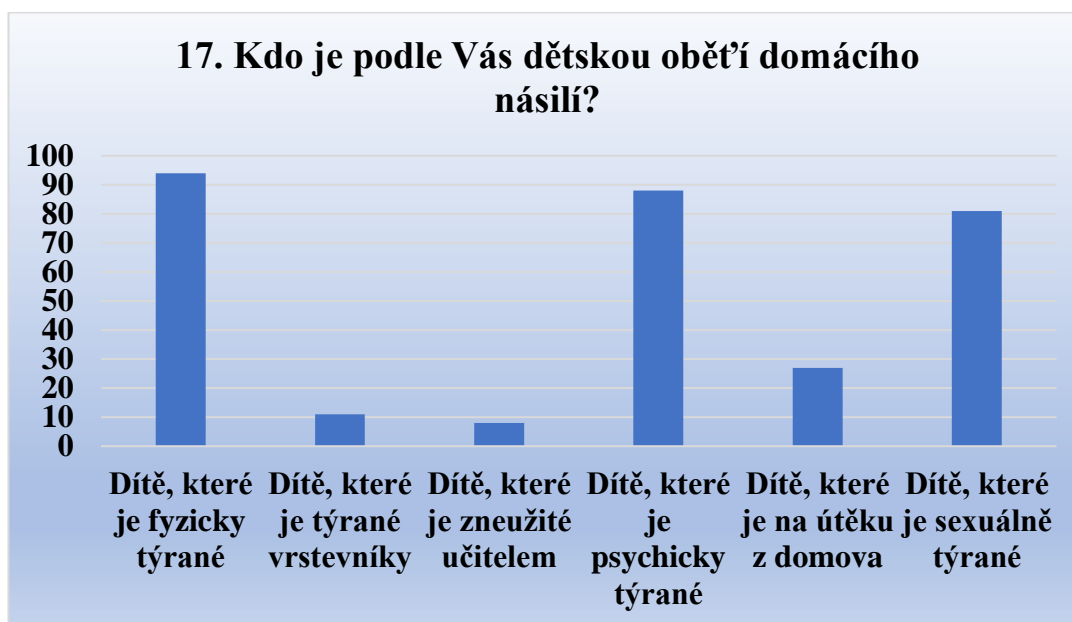
Tabulka 16: Přímá viktimizace

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Jako oběť	57	57 %
Jako svědek	14	14 %
Nevím	29	29 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Viktimizace, v tomto případě přímá, byla pro mnou zvolenou otázku jasná volba. Zajímalo mě, zda tento pojem veřejnost zná, jelikož se objevil i v mé teoretické části bakalářské práce. Celkem 57 respondentů ze 100 označilo, že se jedná o oběť, dalších 29 odpovědělo neví a zbylých 14 označilo, že se ocitá v roli svědka. Převažující většina tak má tento pojem spojen se správným významem při domácím násilím, tedy rolí dítěte jako oběti.

Graf 17: Oběť

Zdroj: vlastní

Tabulka 17: Oběť

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Dítě, které je fyzicky týrané	94	94 %
Dítě, které je týrané vrstevníky	11	11 %
Dítě, které je zneužité učitelem	8	8 %
Dítě, které je psychicky týrané	88	88 %
Dítě, které je na útěku z domova	27	27 %
Dítě, které je sexuálně týrané	81	81 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Zde mělo 100 respondentů na výběr několik možností, koho považují za oběť domácího násilí. Zvolit mohli libovolný počet odpovědí. Nejčastěji se objevilo dítě fyzicky týrané, a to v případě 94 % respondentů. Dálších 88 % vybralo možnost psychicky týrané dítě a 81 % zvolilo sexuálně týrané dítě. Dohromady 27 respondentů zvolilo odpověď dítě na útěku z domova, 11 % dítě týrané vrstevníky a 8 % dítě zneužité učitelem. Většina tedy dokázala dítě ohrožené domácím násilím správně identifikovat.

Na základě odpovědí na otázky k hypotéze H4 lze konstatovat potvrzení hypotézy. Přestože část veřejnosti má v identifikaci oběti určité obtíže a nelze tedy hovořit o stoprocentní platnosti tvrzení, obecně **veřejnost ví, jak definovat dětskou oběť domácího násilí.**

9.6 Hypotéza H5

Následující otázky (č. 18, 19, 20 a 21) byly zaměřeny na testování hypotézu H5, tedy „veřejnost zná aspekty předběžného opatření v TŘ při domácím násilí“.

Graf 18: Smysl předběžného opatření

Zdroj: vlastní

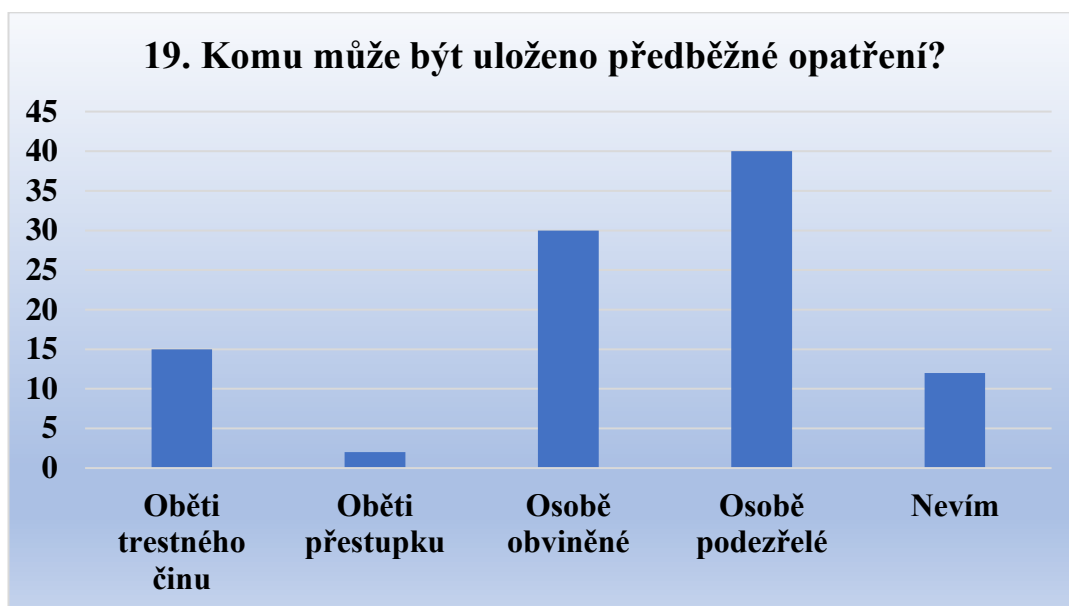
Tabulka 18: Smysl předběžného opatření

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ochrana potencionální oběti a jeho blízkých	48	48 %
Zamezení obviněnému v konání další nezákonné činnosti	44	44 %
Zajištění účinného provedení trestního řízení	15	15 %
Ochrana zájmů společnosti	9	9 %
Všechny odpovědi jsou správné	32	32 %
Nevím	5	5 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Zde jsem se 100 respondentů ptala na to, co je podle nich hlavním smyslem předběžného opatření. Celkem 48 % z nich zvolilo odpověď, že jde o ochranu potencionální oběti a jeho blízkých. Podobná část (44 %) zvolila zamezení obviněnému v konání další nezákonné činnosti. Dalších 32 %, že jsou všechny odpovědi správné. Zajištění účinného provedení trestního řízení označilo 15 % respondentů, ochranu zájmů společnosti 9 % a 5 % nevědělo. Většina odpovědí tedy byla správná, ale je patrné, že veřejnost nevnímá tak podstatně ochranu zájmů společnosti při předběžném opatření.

Graf 19: Uložení předběžného opatření

Zdroj: vlastní

Tabulka 19: Uložení předběžného opatření

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Oběti trestného činu	15	15 %
Oběti přestupku	2	2 %
Osobě obviněné	30	30 %
Osobě podezřelé	40	40 %
Nevím	13	13 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Zde jsem se zajímala o to, komu podle veřejnosti může být uloženo předběžné opatření. 40 uvedlo, že osobě podezřelé, 30 osobě obviněné. Dalších 15 oběti trestného činu, 13 zvolilo odpověď nevím a poslední 2 oběti přestupku. V tomto případě tedy největší zastoupení odpovědí nenáleží správné možnosti „osobě obviněné“, nýbrž většina označila možnost „osobě podezřelé“. Relativně velká část veřejnosti přisoudila uložení dokonce osobě oběti. V tomto směru jsou mezi členy veřejnosti tedy nejasnosti.

Graf 20: Role orgánů činných

Zdroj: vlastní

Tabulka 20: Role orgánů činných

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Zabránit páchaní trestné činnosti	74	74 %
Odhalit páchanou trestnou činnost	57	57 %
Odhalit vykonané přestupky	29	29 %
Poskytnout kvalifikovanou psychologickou pomoc	49	49 %
Být morální oporou	21	21 %
Právní podpora oběti	40	40 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Otázka byla zaměřena na roli orgánů při kontaktu s obětí domácího násilí. Zde celkem 74 respondentů ze 100 odpovědělo, že zabránit páchaní trestné činnosti. Dalších 57 odhalit páchanou trestnou činnost, 49 poskytnout kvalifikovanou psychologickou pomoc. Odhalit vykonané přestupky zvolilo 29 respondentů a 21 být morální oporou. Veřejnost tak má z větší části tedy povědomí o roli orgánů činných v trestním řízení pouze ve směru zabránění páchaní trestné činnosti a jejím odhalení. Téměř polovina veřejnosti pak přisuzuje význam i poskytnutí psychologické a právní pomoci.

Graf 21: Ze zákona

Zdroj: vlastní

Tabulka 21: Ze zákona

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Na obviněného nelze uvalit vazbu	7	7 %
Obviněného lze vykázat ze společné domácnosti	80	80 %
Obviněnému nemůže být vydán zákaz styku s obětí	8	8 %
Obviněnému může být umožněn kontaktu s obětí pouze za asistence orgánů činných v trestním řízení	58	58 %
Obviněnému nemůže být vydán zákaz kontaktování blízkých osob oběti	12	12 %
Obviněný si smí odnést některé osobní věci i po vykázání z domácnosti	28	28 %
Obviněný musí oběti platit odškodné	22	22 %

Zdroj: vlastní

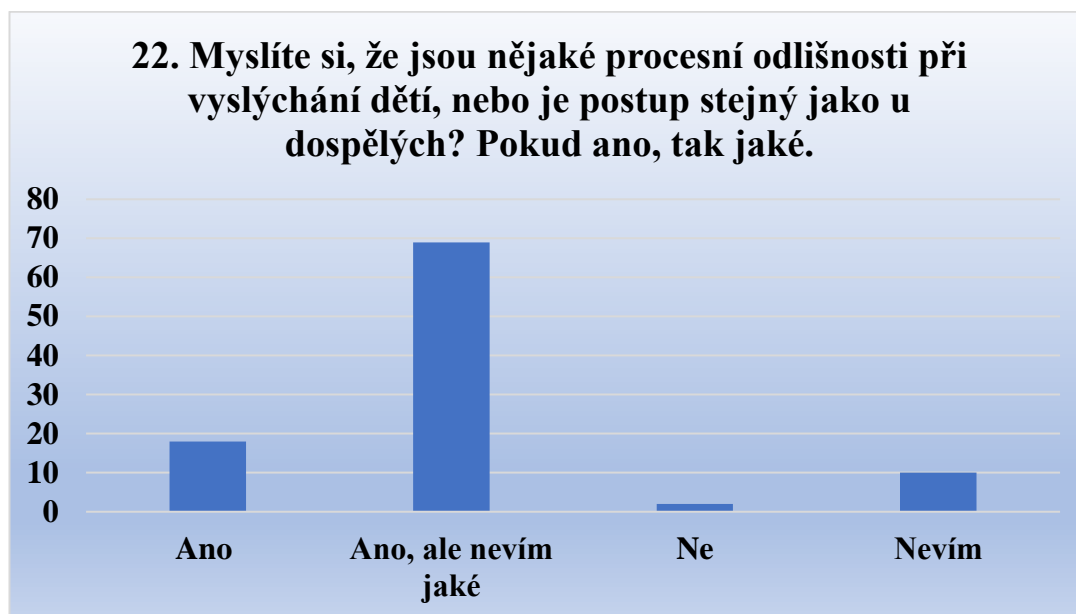
Shrnutí: Zde byla opět možnost volit více odpovědí. 80 respondentů ví o možnosti vykázat obviněného z domácnosti. Podle 58 dotázaných obviněnému může být umožněn kontaktu s obětí pouze za asistence. Dalších 28 dotázaných uvedlo, že obviněný si smí odnést některé osobní věci i po vykázání z domácnosti a 22 zvolilo odpověď, že obviněný musí oběti platit odškodné. Obviněnému nemůže být vydán zákaz kontaktování blízkých osob oběti označilo 12 osob a pouhých 7 to, že na obviněného nelze uvalit vazbu.

Vzhledem k výrazným nejasnostem respondentů při testování hypotézy H5 je třeba konstatovat, že **veřejnost nezná všechny aspekty předběžného opatření v TŘ při domácím násilí**. Nutno však podotknout, že o řadě z nich veřejnost jistě povědomí měla.

9.7 Hypotéza H6

Následující otázky (č. 22, 23 a 24) byly zaměřeny na testování hypotézu H6, tedy „Veřejnost je seznámena se specifiky výslechu dítěte“.

Graf 22: Procesní odlišnosti

Zdroj: vlastní

Tabulka 22: Procesní odlišnosti

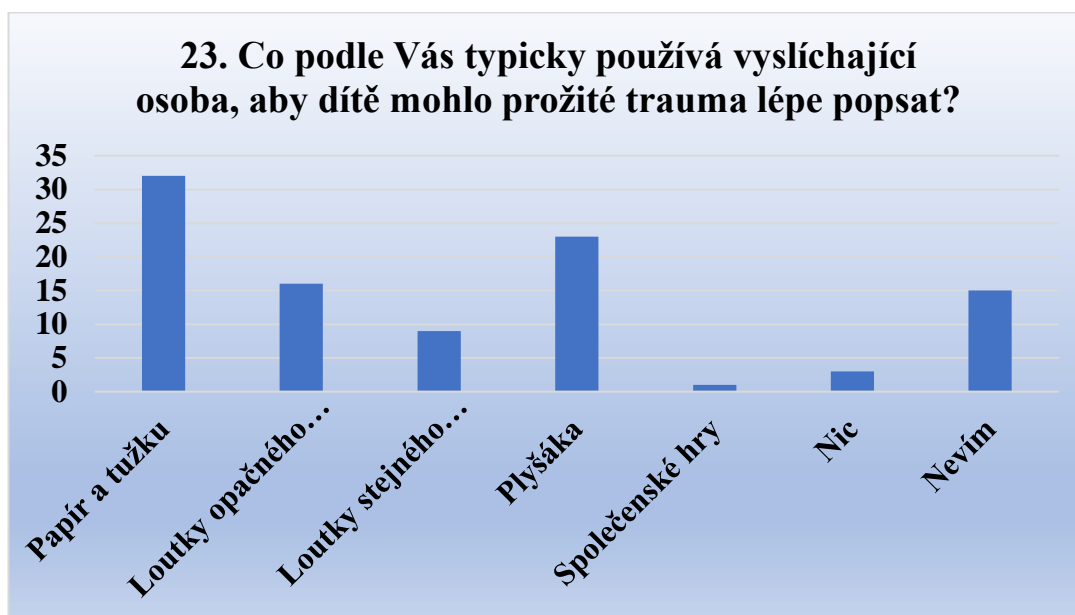
Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano	19	19 %
Ano, ale nevím jaké	69	69 %
Ne	2	2 %
Nevím	10	10 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Otázka byla o povědomí respondenta, co se týče procesních odlišností při vyslýchání dětí. Z celkového počtu dotazovaných zvolilo 69 % možnost ano, ale nevěděli přesně o jaké odlišnosti jde. Dalších 19 % uvedlo možnost ano, 10 respondentů uvedlo, že neví a pouze 2 ze 100 si myslí, že žádné odlišnosti nejsou. Můžeme tedy konstatovat, že povědomí o odlišnosti jako takové napříč veřejností je, avšak tato odlišnost není ve valné většině přesně veřejnosti známa.

Graf 23: Prožité trauma

Zdroj: vlastní

Tabulka 23: Prožité trauma

Odpoověď	Počet odpovědí	Procenta
Papír a tužku	33	33 %
Loutky opačného pohlaví	16	16 %
Loutky stejného pohlaví	9	9 %
Plyšáka	23	23 %
Společenské hry	1	1 %
Nic	3	3 %
Nevím	15	15 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: V předposlední otázce jsem se zajímala o to, co podle veřejnosti používá vyslýchající osoba. 33 osob ze 100 označilo papír a tužku, dalších 23 plyšáka, 16 loutky opačného pohlaví, 9 loutky stejného pohlaví, 15 zvolilo odpověď, že neví. 3 si myslí, že vyslýchající osoba nepoužívá nic a pouze 1 respondent označil společenské hry. Výrazná variabilita odpovědí i v tomto případě svědčí o tom, že veřejnost si uvědomuje odlišnost podoby průběhu výslechu dítěte, avšak není přesně schopna v čem tato odlišnost spočívá.

Graf 24: Speciální výslechové místnosti

Zdroj: vlastní

Tabulka 24: Speciální výslechové místnosti

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano	50	50 %
Ne	16	16 %
Nevím	34	34 %

Zdroj: vlastní

Shrnutí: Co se týče poslední otázky, šlo o to zjistit povědomí veřejnosti o tom, zda si myslí, že existují nějaké speciální výslechové místnosti. 50 respondentů ze 100 označilo ano, 34 neví a 16 si myslí, že takové místnosti neexistují. V případě této konkrétní otázky se opět jistá nejistota veřejnosti projevila značným zastoupením názoru „nevím“.

Celkově lze říci, že testováním se hypotéza H6 spíše nepotvrdila. Závěrem lze říci, že **veřejnost spíše není seznámena se specifiky výslechu dítěte**. I v tomto případě tak veřejnost nemá příliš jasné povědomí o trestněprávních aspektech domácího násilí, jako ukázaly též hypotézy H1 a H5. Zejména aspekty týkající se o povinnosti poskytnout pomoc, náležitostech předběžného opatření a specifičnosti výslechu tak patří mezi ty, které veřejnosti nejsou známy. Naopak dobrou orientaci dle závěrů výzkumu projevila veřejnost v tématech zprostředkování pomoci, identifikaci potenciálního zdroje agrese pachatele a v oblasti definice dětské oběti.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit informovanost veřejnosti o trestněprávních aspektech domácího násilí na dětech. Abych našla odpověď na hlavní výzkumnou otázku pojící se s tímto cílem, sepsala jsem teoretickou část práce jako konceptualizaci této výzkumné otázky, což mě navedlo k formulaci dílčích výzkumných otázek pro můj výzkum. Tyto dílčí výzkumné otázky jsem následně přeformulovala do podoby hypotéz, které jsem otestovala v rámci praktické části, tedy kvantitativního výzkumu uskutečněného metodou dotazníkového šetření.

Na základě závěrů provedeného výzkumu lze konstatovat, že veřejnost je pouze částečně informována o trestněprávních aspektech domácího násilí na dětech. Přesně polovina hypotéz se potvrdila a druhá polovina vyvrátila.

Na základě přesného znění vyvrácených a potvrzených hypotéz lze tedy vyvodit, že veřejnost není dobře informována v oblasti své povinnosti poskytnout pomoc, neorientuje se v aspektech předběžného opatření a není seznámena se specifiky výslechu dítěte. Patrně nejzásadnější problémem je v tomto směru dle mého názoru ono nedostatečné povědomí o povinnosti veřejnosti poskytnout pomoc dítěti. Jak jsem uvedla již v obsahu práce, veřejnost má z hlediska ochrany dětí stěžejní roli, jelikož je (na rozdíl od příslušných státních orgánů) do jisté míry téměř všudypřítomná, a proto může podchytit nejvíce rizikových situací pro dítě. Jestliže si ovšem příslušníci veřejnosti nejsou vědomi toho, že mají povinnost při setkání s ohroženým dítětem domácím násilím takto jednat, pomoc se mívá účinkem a selhává. Řešení spatřuji v tom, pokud se bude téma domácího násilí a aspekt povinnosti poskytnutí bezprostřední pomoci ohroženému dítěti veřejně více diskutovat napříč společností a vstoupí tak intenzivněji do povědomí lidí.

Jako pozitivní závěr mohu uvést skutečnost, že z výzkumu vyplývá, že veřejnost převážně ví, jakým způsobem v případě potřeby dítěti pomoc zprostředkovat, je schopna identifikovat zdroje agrese potenciálního pachatele a současně ví, jak identifikovat oběť domácího násilí. Tyto závěry svědčí o existenci potenciálu veřejnosti být v pomoci dětem ohroženým domácím násilím aktivním prvkem jejich ochrany. Pokud tedy bude podporována jejich motivace této schopnosti využívat, například skrze již zmíněné zvýšení podvědomí o povinnosti poskytnout pomoc, může se situace v tomto směru pravděpodobně celkem efektivně zlepšit. Pevně doufám a věřím, že tato bakalářská práce k tomu přispěje.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

- ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. 2. vyd. Plzeň: ALEŠ ČENĚK, 2009. 242 s. ISBN 978-80-7380-213-4.
- ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. 309 s. ISBN 80-86898-73-3.
- ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8.
- ČÍRTKOVÁ, L., MACHÁČKOVÁ, R., VITOUŠOVÁ, M. *Domácí násilí: přístup k řešení problému ve vybraných evropských zemích: studie*. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2002. 143 s. ISBN 80-86284-19-0.
- DUNOVSKÝ, J., DYTRYCH, Z., MATĚJČEK, Z. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha: Grada, 1995. 245 s. ISBN 80-7169-192-5.
- ELLIOTOVÁ, M. *Jak ochránit své dítě*. 3. vydání, Praha: Portál, 2000. 173 s. ISBN: 80-7178-034-0
- GRIVNA, T., ŠÁMAL, P., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Zákon o obětech trestných činů. Komentář*. Praha, C. H. Beck, 2014. 544 s. ISBN 978-80-7400-513-8.
- CHMELÍK, J. a kol. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 532 s. ISBN 80-86898-36-9.
- JELÍNEK, J. Předběžná opatření v trestním řízení. *Bulletin advokacie*, 2013, č. 5, s. 27-30. ISSN 1210-6348.
- KAPOUNOVÁ, J., KAPOUN, P. *Bakalářské a diplomové práce*. Praha: Grada, 2017. 136 s. ISBN: 978-80-271-0079-8.
- KOZÁK, V. Předběžná opatření v trestním řádu. *Trestní právo*, 2014, č. 1, s. 21-22. ISSN 1211-2860.
- KRÁLÍČKOVÁ, Z. a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011. 139 s. ISBN: 978-80-7400-381-3.
- LEBL, J., PROVAZNÍK, K., HEJCMANOVÁ, L. a kol. *Preklinická pediatrie*. 2. vydání. Praha: Galén, 2007. 248 s. ISBN 978-80-246-1321-5.
- MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. 583 s. ISBN 80-7179-878-9.
- PAPERSTEINOVÁ, L., NAVRÁTILOVÁ, J., BOTEK, L. 2019. *Domácí násilí: Příručka nejen pro pastorační pracovníky*. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2019. 112 s. ISBN 978-80-7566-149-4.
- PEMOVÁ, T., PTÁČEK, R. *Sociálně-právní ochrana dětí pro praxi*. Praha: Grada, 2012. 192 s. ISBN 978-80-247-4317-2.
- ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N. *Domácí násilí*. Praha: Portál, 2011. s. 121. ISBN 978-80-7367-690-2.
- VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vydání. Praha: Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3

- VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TROUFALOVÁ, M. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4.
- VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vydání. Praha: ProFem, 2008. 244 s. ISBN 978-80-903626-7-3.

Elektronické zdroje

- ACORUS. 2021. *Info o domácí násilí* [online]. Praha: ACORUS, z. ú. 2022. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z WWW: <www.acorus.cz/cz/domaci-nasili/info-o-domacim-nasili.html>.
- HAVLÍČKOVÁ, D. *Metodika – kompetence, kvalita, kvalifikace, (sebe)koncepce: pro neformální vzdělávání* [online]. Praha: Národní institut pro další vzdělávání, 2015, 548 s. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z WWW: <https://www.nidv.cz/images/npublications/publications/files/10_ZNV_Metodika_kompetence_kvalita_kvalifikace.pdf>.
- HKČR. *290/07 Novela občanského soudního řádu* [online]. Praha: Hospodářská komora ČR, 2007. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z WWW: <<https://www.komora.cz/legislation/29007-novela-obcanskeho-soudniho-radu/>>.
- KAŇÁK, J. *Oznamovací povinnost* [online]. Praha: Obecně prospěšná společnost Sirius, o. p. s., 2022. [cit. 2022-03-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.sancedetem.cz/oznamovaci-povinnost>>.
- MAGDALENIUM. *Znaky a druhy domácího násilí* [online]. Brno: Magdalenium, z.s., 2022. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.magdalenium.cz/znaky-a-druhy-domaciho-nasili>>.
- MPSV. *Národní strategie prevence násilí na dětech v ČR na období 2008–2018* [online]. Praha: MPSV, 2008, 13 s. [cit. 2022-03-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/scripts/file.php?id=61422>>.
- MPSV. *Metodické doporučení MPSV č. 3/2010 k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech domácího násilí* [online]. Praha: MPSV, 2010, 48 s. [cit. 2022-03-15]. Dostupné z WWW: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/metodika_3.pdf>.
- NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD. 2009. *Domácí násilí: Rozhodnutí o vykázání osoby ze společného obydlí* [online] Brno: Nejvyšší správní soud, 2021. [cit. 2022-03-15]. Dostupné z WWW: <<https://sbirka.nssoud.cz/cz/domaci-nasili-rozhodnuti-o-vykazani-o-soby-ze-spolecneho-obydli.p1918.html>>.
- PČR. *Domácí násilí* [online]. Praha: Policie České republiky, 2010. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-domaci-nasili.aspx>>.
- SKP-CENTRUM, o. p. s. *Prevence domácího násilí* [online]. Pardubice: SKP-CENTRUM, o. p. s. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/intervencni-centrum/domaci-nasili/prevence-domaciho-nasili>>.
- SOCIOFACTOR, S. R. O. *Rodina a dítě v kontextu: Možnosti prevence, podpory a spolupráce, Výzkumná zpráva* [online]. Praha: Nadace Sirius, 2017. 95 s. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/rodina-a-dite-v-kontextu-moznosti-prevence-podpory-a-spoluprace.pdf>>.

- VOJTÍŠEK, P. *Výzkumné metody: Metody a techniky výzkumu a jejich aplikace v absolventských pracích vyšších odborných škol* [online]. Praha: VOŠSP, 2012, 54 s. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z WWW: <https://skoly.praha.eu/files/=84121/Skripta%20Výzkumné_metody.pdf>.
- VYMĚTAL, Š. *Zpráva z výzkumu: Mapování výzev při poskytování služeb linek důvěry, ad hoc linek a on-line služeb v souvislosti s epidemií COVID-19, za účelem lepší připravenosti do budoucna* [online]. Praha: MVČR, 2020. 36 s. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2020/01/Mapování-výzev-při-poskytování-sluzeb-linek-duvėry-ad-hoc-linek-a-on-line-sluzeb-v-souvislosti-s-epidemií-covid19-zpráva-z-výzkumu.pdf>>.
- ZAHRADNÍK, J. *Manuál pro psaní absolventských prací na VOŠPS Kroměříž* [online]. Kroměříž: VOŠPS, 2015, 34 s. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z WWW: <<https://www.ped-km.cz/wp-content/uploads/manual-pro-psani-absolventskych-praci-student.pdf>>.
- ZÁCHRANNÝ KRUH. *Domácí násilí* [online]. Karlovy vary: Asociace záchranný kruh, z.s., 2022. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/kriminalita-rizikove-chovani/domaci-nasili/domaci-nasili.html>>.
- ZEMAN, K. *Metodika pro psaní bakalářských a diplomových prací na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v Praze* [online]. Praha: VŠE. 2013. 30 s. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z WWW: <<https://nf.vse.cz/wp-content/uploads/page/1069/Metodika-pro-psani%CC%81-BP-a-DP-29-9-2014-12.pdf>>.
- ZHÁNĚL, J., HELLENBRANDT, V., SEBERA, M. *Metodologie výzkumné práce* [online]. Brno: MU, 2014, 66 s. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/el/1451/jaro2017/nk2019/um/Zhanel-metodologie-vyzkumne-prace_2014.pdf>.

Legislativní dokumenty

- Sdělení č. 104/1991 Sb. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjezdání Úmluvy o právech dítěte.
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník.
- Zákon č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů.
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.
- Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí

Cizojazyčné zdroje (literárni, elektronické i legislatívni)

- Domestic Abuse Act 2021, Part 1.
- GOV.UK. *Statutory definition of domestic abuse factsheet* [online]. London: UK Government, 2022. [cit. 2022-03-28]. Dostupné z WWW: <<https://www.gov.uk/government/publications/domestic-abuse-bill-2020-factsheets/statutory-definition-of-domestic-abuse-factsheet>>.
- HORNOR, G. Domestic Violence and Children. *Journal of Pediatric Health Care*, roč. 19, č. 4, Amsterdam: Elsevier, 2005, s. 206.
- Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.
- Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Tabulka č. 1 Pohlaví: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 2 Věk: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 3 Vzdělání: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 4 Přímá zkušenost: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 5 Zákonná povinnost: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 6 Právní riziko: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 7 Výše sazby: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 8 Jak se zachovat: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 9 Organizace: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 10 Právo upozornit orgán: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 11 Zdroj násilného chování: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 12 Pachatel specialista: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 13 Rozpoznat oběť: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 14 Dotknutí se dítěte: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 15 Speciální přístup: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 16 Přímá viktimizace: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 17 Oběť: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 18 Smysl předběžného opatření: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 19 Uložení předběžného opatření: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 20 Role orgánů činných: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 21 Ze zákona: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 22 Procesní odlišnosti: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 23 Prožitá trauma: *Vlastní zdroj*

Tabulka č. 24 Speciální výslechové místnosti: *Vlastní zdroj*

- Graf č. 1 Pohlaví: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 2 Věk: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 3 Vzdělání: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 4 Přímá zkušenost: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 5 Zákonná povinnost: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 6 Právní riziko: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 7 Výše sazby: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 8 Jak se zachovat: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 9 Organizace: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 10 Právo upozornit orgán: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 11 Zdroj násilného chování: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 12 Pachatel specialista: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 13 Rozpoznat oběť: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 14 Dotknutí se dítěte: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 15 Speciální přístup: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 16 Přímá viktimizace: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 17 Oběť: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 18 Smysl předběžného opatření: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 19 Uložení předběžného opatření: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 20 Role orgánů činných: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 21 Ze zákona: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 22 Procesní odlišnosti: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 23 Prožité trauma: *Vlastní zdroj*
- Graf č. 24 Speciální výslechové místnosti: *Vlastní zdroj*

PŘÍLOHA 1

Dotazník

Dobrý den

dotazník, který máte nyní v rukou, má za úkol **zjistit informovanost veřejnosti o trestněprávních aspektech domácího násilí na dětech**. Dotazník je zcela anonymní a jeho výsledky budou zpracovány pouze v praktické části mé bakalářské práce, jinde zveřejněny nebudou.

Pokud je Vám méně než 18 let a chcete dotazník vyplnit, vyplňujte ho společně se zákonným zástupcem, či jinou, plnoletou osobou, které důvěřujete.

Tímto Vás žádám o spolupráci při vyplňování dotazníku, kde prosím pracujte samostatně a označte nejpřesnější a pravdivou odpověď.

Velice Vám děkuji za vyplnění tohoto dotazníku.

1. Jste muž nebo žena?

- Muž
- Žena
- Nechci uvádět

2. Váš současný věk v rozmezí let?

- Do 17 let
- 18 - 30 let
- 31 - 43 let
- 44 - 56 let
- 57 - 68 let
- 69 a více

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- ZŠ nedokončené
- ZŠ dokončené
- SŠ bez maturity
- SŠ s maturitou
- VŠ nižšího stupně (VOŠ, Bc.)
- VŠ vyššího stupně (Mgr. a vyšší)

4. Máte přímou zkušenost s domácím násilím ve Vaší rodině?

- Ano, v užší rodině
- Ano, v širší rodině
- Ne
- Nechci odpovídat

5. Máte podle Vás zákonnou povinnost zabránit týrání dítěte, o kterém víte?

- Ano - musím mu ihned zabránit a nahlásit jej
- Ano - musím mu jen ihned zabránit
- Ano - musím ho nahlásit
- Nemám
- Nevím

- 6. Pokud se stanete svědkem pro dítě ohrožujícího domácího násilí a nepřerušíte agresi vůči dítěti, vystavujete se nějakému právnímu riziku?**
- Ano, dopouštím se trestného činu
  - Ano, dopouštím se přestupku
  - Ne, neexistuje zákonná povinnost situaci řešit
  - Nevím
- 7. Jak vysoká sazba trestu hrozí člověku, který nepřeruší či neohlásí domácí násilí ohrožující dítě, kterému je svědkem?**
- Žádný trest nehrozí
  - Hrozí pokuta v řádech několik tisíc korun
  - Hrozí trest odnětí svobody až na 1 rok
  - Hrozí rest odnětí svobody až na 3 roky
- 8. Jak byste se dle zákona měl/a zachovat, když jste svědky zdraví ohrožujícího domácího násilí na dítěti, které Vás žádá o pomoc?**
- Promluvit s rodičem o možných následcích jeho jednání a sledovat, zda se situace změní
  - Promluvit s dítětem o tom, že by mělo o situaci informovat lidi, kterým důvěřuje
  - Ohlásit toto jednání na policii
  - Přerušit násilí a ohlásím jej orgánu sociálně-právní ochrany dětí
  - Vyhodnotit zájem dítěte na tom, jak chce či nechce situaci řešit a dle toho postupovat
  - Nevím
- 9. Znáte nějaké organizace či občanská sdružení, která se věnují pomoci dětem ohroženým domácím násilím? Pokud ano, tak jaké.**
- Ano
  - Ne
- 10. Máte podle Vás právo upozornit orgán sociálně-právní ochrany dětí na porušení rodičovské povinnosti jakéhokoliv rodiče?**
- Ano
  - Ne
  - Nevím, co je orgán-sociálně-právní ochrany dětí
  - Nevím, zda toto právo mám
- 11. Co podle Vás může být typickým potenciálním zdrojem násilného chování agresora?**
- Alkohol
  - Drogy
  - Náboženské vyznání
  - Těžký stres, frustrace a ohrožení
  - Partnerské neshody
  - Rasa
  - Povahové rysy
  - Nemoc
  - Pohlaví rodiče
  - Sexuální orientace
  - Ztráta zaměstnání

12. Kdo je podle Vás označován pojmem „pachatel specialista“?

- Osoba, která se už dříve pokusila o domácí násilí na dítěti
- Osoba, která již dříve uskutečnila domácí násilí na dítěti
- Pachatel dvojí tváře (na první pohled působí korektně, pak se změní v agresora)
- Pachatel, který je odborník na trestnou činnost
- Nevím

13. Myslíte si, že jste schopni rozpoznat dítě, které je obětí domácího násilí na první pohled? Pokud ano, tak podle čeho.

- Ano
- Ne
- Nevím

14. Může se páchání mezi dospělými v rodině přímo či nepřímo dítěte dotknout? Pokud ano, tak jak.

- Ano
- Ne
- Nevím

15. Co je podle Vás považováno za speciální přístup k dětské oběti?

- Laskavost
- Odborná péče
- Citlivost v jednání a včasná odborná péče
- Žádný
- Nevím

16. V jaké roli se ocitá dítě při přímé viktimizaci?

- Jako oběť
- Jako svědek
- Nevím

17. Kdo je podle Vás dětskou obětí domácího násilí?

- Dítě, které je fyzicky týrané
- Dítě, které je týrané vrstevníky
- Dítě, které je zneužité učitelem
- Dítě, které je psychicky týrané
- Dítě, které je na útěku z domova
- Dítě, které je sexuálně týrané

18. Co je hlavním smysl předběžného opatření?

- Ochrana potencionální oběti a jeho blízkých
- Zamezení obviněnému v konání další nezákonné činnosti
- Zajištění účinného provedení trestního řízení
- Ochrana zájmů společnosti
- Všechny odpovědi jsou správné
- Nevím

19. Komu může být uloženo předběžné opatření?

- Oběti trestného činu
- Oběti přestupku

- Osobě obviněné
- Osobě podezřelé
- Nevím

20. Jaká by podle předpisů měla být role orgánů činných v trestním řízení (policie, státní zastupitel a soud) při kontaktu s obětí domácího násilí?

- Zabránit páčání trestné činnosti
- Odhalit páchanou trestnou činnost
- Odhalit vykonané přestupky
- Poskytnout kvalifikovanou psychologickou pomoc
- Být morální oporou
- Právní podpora oběti

21. Z níže uvedených tvrzení zaškrtněte ta, která jsou podle Vás ze zákona pravdivá:

- Na obviněného nelze uvalit vazbu
- Obviněného lze vykázat ze společné domácnosti
- Obviněnému nemůže být vydán zákaz styku s obětí
- Obviněnému může být umožněn kontaktu s obětí pouze za asistence orgánů činných v trestním řízení
- Obviněnému nemůže být vydán zákaz kontaktování blízkých osob oběti
- Obviněný si smí odnést některé osobní věci i po vykázání z domácnosti
- Obviněný musí oběti platit odškodné

22. Myslíte si, že jsou nějaké procesní odlišnosti při vyslychání dětí, nebo je postup stejný jako u dospělých? Pokud ano, tak jaké.

- Ano
- Ano, ale nevím jaké
- Ne
- Nevím

23. Co podle Vás typicky používá vyslychající osoba, aby dítě mohlo prožité trauma lépe popsat?

- Papír a tužku
- Loutky opačného pohlaví
- Loutky stejného pohlaví
- Plyšáka
- Společenské hry
- Nic
- Nevím

24. Myslíte si, že existují nějaké speciální výslechové místnosti pro děti?

- Ano
- Ne
- Nevím

Odkaz na online verzi dotazníku:

https://www.survio.com/survey/d/F4D9E9D4I9V9J9O4P?fbclid=IwAR3DQNSDQa1Bn_Vmunh5hDCmQcgDk98ITYuwBDcENu7mmNPYEWa2z07pkOY